2026-06-18

Ministerie van Financiën

HEDEN
TER BESLISSING
Aan

de minister

nota

Tekenversies brief aanpassing Wet werkelijk rendement box 3

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

Datum
17 juni 2026

Notanummer
2026-0000261366

Bijlagen
1. Brief Eerste Kamer
2. Brief Tweede Kamer
3. Bijlage

Aanleiding

De politieke vierhoek is op dinsdag 16 juni jl. akkoord gegaan met de verzending van de brief over de eventuele aanpassingen in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3. Bijgevoegd treft u de tekenversies voor de Eerste en de Tweede Kamer aan.

Beslispunten

Beslispunt – ondertekening en openbaarmaking nota's

Wij adviseren u beide brieven te ondertekenen.
Daarnaast adviseren wij u akkoord te gaan met het openbaar maken van de voorliggende nota en de voorgaande nota's die u heeft ontvangen ten aanzien van deze brief, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

akkoord, even korte checkvraag bespreken

Kernpunten

- De brief en bijlage zijn aangepast conform de opmerkingen die zijn gemaakt in de politieke vierhoek.
- De uitvoeringsgevolgen zijn niet opgenomen in de brief en de bijlage. Bij het doorvoeren van meerdere aanpassingen vindt mogelijk verdringing plaats van andere beleidswensen in het ICT-portfolio van de Belastingdienst.

Communicatie
De brief is afgestemd met de directie Communicatie.

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Lakgronden
1	10-3-2026	Nota - stasFIN - Mogelijke aanpassingen aan het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3	Persoonsgegevens
2	17-4-2026	Nota - min - Keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht	Eenheid kabinetsbeleid;Persoonsgegevens
3	29-4-2026	Nota - min - Nota regulier overleg box 3 | 11 mei 2026	Persoonsgegevens
4	8-5-2026	Nota - stasFIN - Bespreking box 3 - 11 mei	Persoonsgegevens
5	12-5-2026	Nota - min - Kamerbrieven achterwaartse verliesverrekening en doorontwikkeling vermogenswinstbelasting box 3	Persoonsgegevens
6	27-5-2026	Nota - stasFIN - Toelichting box 3	Persoonsgegevens
7	29-5-2026	Nota - stasFIN - Nieuwe versie kamerbrief box 3	Persoonsgegevens
8	5-6-2026	Nota - min/stasFIN - Toelichting bij cijfers box 3	Persoonsgegevens
9	9-6-2026	Nota - min - Aangepaste nieuwe versie brief box 3	Persoonsgegevens

14/4/26
ee

Ministerie van Financiën

wo 15/4, 10^00 - 10^30 uur

TER BESPREKING
Aan
de staatssecretaris van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de minister

nota

Mogelijke aanpassingen aan het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

Datum
10 maart 2026

Notanummer
2026-0000082458

Bijlagen
1. Lijst moties en toezeggingen

Aanleiding

In uw brief van vrijdag 6 maart jl. heeft u (stas) toegezegd mogelijkheden te onderzoeken om de effecten van de vermogensaanwassystematiek te verzachten. Ook is aan de Tweede Kamer toegezegd dat zij een brief ontvangen voor de zomer over dit onderwerp. In deze nota worden de verschillende opties om het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 aan te passen geschetst. Daarnaast worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd.

Bespreekpunt 1 – opties om het wetsvoorstel aan te passen

In de brief aan de Eerste en de Tweede Kamer is aangekondigd dat het kabinet opties onderzoekt om de effecten van een vermogensaanwasbelasting te verzachten. Wij bespreken graag de opties met u. Voor deze opties is dekking vereist. Het gaat om:

- Invoeren van een carry back en de gevolgen voor het IV-portfolio van de Belastingdienst
- Parameterwijzigingen zoals aanpassing van het tarief of het heffingsvrije resultaat

+ INVESTERINGEN IN NL

Bespreekpunt 2 – opties voor dekking

In tabel 4 treft u verschillende opties voor dekking aan binnen het brede vermogensdomein. Wij bespreken graag welke maatregelen de voorkeur hebben voor dekking.

Kernpunten

- Mogelijkheden ter verzachting van de effecten van de vermogensaanwasbelasting binnen box 3 zijn beperkt gelet op de invoeringsdatum van 2028.
- Het is mogelijk om aan parameters te draaien in box 3. Het gaat dan om het tarief en de hoogte van het heffingsvrije resultaat.
- Daarnaast lijkt het mogelijk om carry back per januari 2029 in te voeren, zoals verzocht in de motie Eerdmans/Bikkers.[1] De wetgeving hiervoor kan dan meelopen in het pakket Belastingplan 2027. Daarvoor moet echter wel geaccepteerd worden dat tot 2030 geen ruimte is in het ICT-portfolio van de Belastingdienst van de keten inkomensheffingen (IH) voor ander beleid en een aantal vernieuwingen anders geprioriteerd moet worden. Als de carry back

welke

[1] Kamerstukken II 2025/26, 36848, nr. 67.

niet wordt geïntroduceerd dan is er afhankelijk van de omvang en prioriteit, beperkt ruimte is voor nieuw beleid per belastingjaar 2029, waarbij geldt dat er al een aantal (potentiële) wetswijzigingen en procesverbeteringen voor dit jaar in beeld zijn.

- Carry back kent in de eerste twee jaren een hoge incidentele derving van meer dan een miljard euro. Dit is een aflopende reeks met uiteindelijk een structurele derving van € 12 miljoen vanaf 2060.
- Voor aanpassing van de parameters of het introduceren van een carry back moet budgettaire dekking gevonden moet worden, zowel voor de derving binnen het inkomstenkader als voor de uitvoeringskosten. Conform begrotingsregels moeten de uitvoeringskosten aan de uitgavenkant (Financiën begroting) worden gedekt (scheiding inkomsten en uitgaven). De uitvoeringskosten zullen met de uitvoeringstoets bij het definitieve wetsvoorstel in kaart worden gebracht. Binnen afzienbare tijd proberen we een eerste globale inschatting te maken van de verwachte uitvoeringskosten en de benodigde uitvoeringscapaciteit. Indien mogelijk bieden wij daarbij handelingsperspectief voor de uitvoering. Zodra de eerste inschatting beschikbaar is, zullen wij u hierover informeren.
- Tijdens het mondeling overleg in de Eerste Kamer op dinsdag 17 maart jl. heeft u toegezegd om ook te kijken naar de gevolgen van het wetsvoorstel op life events.
- Bij de Tweede Kamerbehandeling zijn verschillende moties en amendementen ingediend ten aanzien van life events. Deze zien echter allemaal op de vermogenswinstheffing en bieden dus geen soelaas ter verzachting van de effecten van de vermogensaanwasbelasting.
- Een carry back kan overigens ook verzachting bieden voor life events (zo kan bijvoorbeeld een verlies in het jaar van overlijden een jaar worden teruggewenteld als een jaar carry back wordt ingevoerd).
- Door het invoeren van carry back zal het ICT-portfolio voor wetgeving voor de keten Inkomensheffingen volledig volgepland zijn voor 2029. Dit betekent ook dat er pas op een later moment ruimte zal zijn voor beleidswensen die verder in de toekomst gepland staan, zoals de doorontwikkeling van het box 3-stelsel naar een vermogenswinstbelasting. Een onderzoek naar de doorontwikkeling wordt momenteel uitgevoerd. De Kamer wordt hierover voor de zomer geïnformeerd.
- Als bijlage treft u de aangenomen moties en gedane toezeggingen aan. Wij informeren u binnenkort over een voorstel om de moties en toezeggingen op een goede manier af te kunnen doen.
- Tot slot treft u bij het kopje toelichting nog een nadere uitleg waarom het niet mogelijk is om een onderscheid te maken tussen liquide en niet liquide aandelen.

MEER UITWERKEN

Toelichting

Carry back

- Door de mogelijkheid te bieden van verliesverrekening wordt beter aangesloten bij de werkelijke draagkracht over de hele periode dat iemand belastingplichtig is. Een ruime mogelijkheid voor carry forward is in veel gevallen overigens voldoende om verliezen te kunnen verrekenen.
- Ook bij de behandeling in de Tweede Kamer was dit voor verschillende partijen een belangrijk punt.
- In de vakliteratuur en media is kritiek op het ontbreken van carry back, ook van wetenschappers die op zichzelf voorstander zijn van het nieuwe stelsel.

- Het niet kunnen toepassen van carry back kan ervoor zorgen dat bepaalde verliezen nooit meer verrekend kunnen worden, met name in het laatste jaar dat iemand belastingplichtig is in box 3, zoals bij emigratie, overlijden of als het vermogen box 3 verlaat (life events). Dit kan tot onevenwichtige uitkomsten leiden.
- Een carry back van 1 jaar neemt een belangrijke onevenwichtigheden weg en is consistent met de Vpb en box 2. Daarnaast zorgt de mogelijkheid van carry back voor een liquiditeitsvoordeel. Dit kan juist bij een vermogensaanwasbelasting van belang zijn, omdat ook ongerealiseerde waardestijgingen worden belast.
- Het invoeren van carry back zal naar verwachting niet volledig de kritiek van beleggers wegnemen dat de belastingdruk als hoog ervaren wordt en dat 'papieren' winsten worden belast.
- De verliesverrekening in de Wet werkelijk rendement box 3 zal na het toevoegen van de mogelijkheid van 1 jaar carry back er per 2029 ongeveer als volgt uit zien:
    - Het wetsvoorstel treedt per belastingjaar 2028 in werking. De carry back treedt een jaar later in werking, per belastingjaar 2029.
    - Voor box 3-verliezen van belastingjaar 2028, geldt alleen de onbeperkte voorwaartse verliesverrekening uit het huidige voorstel (immers de carry back geldt pas per belastingjaar 2029).
    - Box 3-verliezen van belastingjaar 2029 kunnen voor het eerst in aanmerking komen voor verrekening met de vastgestelde box 3-winst van het belastingjaar 2028.

Maakbaarheid en inpasbaarheid Belastingdienst

- Op basis van de informatie die nu beschikbaar is, is een carryback technisch maakbaar per belastingjaar 2029, zolang niet meer dan één jaar terug wordt gegaan voor de verliesverrekening en alleen binnen het systeem van het werkelijk rendement zoals dit vanaf het belastingjaar 2028 van toepassing is.
- Carry back is als functionaliteit voor de Belastingdienst complex, maar de techniek wordt ook toegepast in box 1 en box 2. Een voorwaarde voor maakbaarheid en inpasbaarheid is dat de carry back volgens de al bestaande techniek moet worden geïmplementeerd qua proces en automatisering.
- In de motie wordt gevraagd om een invoeringsdatum van 1 januari 2029. Dat betekent dat de carry back per 2030 gereed moet zijn, omdat deze toegepast wordt vanaf het belastingjaar 2029. De implementatie van de maatregel zal dan vooral in 2029 en gedeeltelijk in 2030 plaatsvinden.
- In 2029 moeten ook benodigde andere ICT-onderdelen voor de Wet werkelijk rendement box 3 geïmplementeerd worden. Hierbij gelijktijdig ook carry back implementeren is mogelijk, mits er geen andere grote structuurwijzigingen gevraagd worden in deze periode. Wel is het noodzakelijk om deze implementaties een hogere prioriteit toe te kennen dan de procesverbeteringen en beleidswensen die nu gepland staan.
- Op dit moment staan meerdere procesverbeteringen gepland in 2029. Deze procesverbeteringen zijn belangrijk voor de dienstverlening aan burgers. Voor deze procesverbeteringen was eerder geen ruimte wegens de tegenbewijsregeling box 3 en de uitfasering Cool:Gen[2]. In onderstaande tabel 1 staan de belangrijkste procesverbeteringen die in 2029 in het IH-portfolio zijn opgenomen:

[2] De uitfasering van Cool:Gen binnen de keten Inkomensheffingen wordt volgens de huidige planning uiterlijk in 2027 afgerond.

0001

Tabel 1: procesverbeteringen

Procesverbeteringen	**Toelichting**	**Effect**
Digitaliseren van het ambtshalve proces	Werkpakket voor het ondersteunen en volledig digitaliseren van het opleggen van ambtshalve aanslagen	FTE besparing kan plaatsvinden in de uitvoering van de belastingdienst (de verwachting van 4 jaar geleden was 20-30 FTE)
Uitbreiden van de verkorte aangifte	De verkorte aangifte is een eenvoudige en laagdrempelige manier van aangifte doen voor mensen met alleen VIA (vooraf ingevulde gegevens) en geen partner. Met deze uitbreiding kan dit ook gebruikt worden met partner en in situaties met een eigen woning of andere aftrekposten.	Dit verbetert gemak en eenvoud van de aangifte inkomstenbelasting.
Digitaal beschikbaar stellen en vooraf invullen van (bepaalde) papieren biljetten	Het gaat onder meer om de NINBI (niet in Nederland belastbaar inkomen, hiervoor stellen we vermogens vast voor toeslagen of CAK). Dit biljet is enkel en alleen op papier beschikbaar. Daarnaast het uitbreiden van het M (migratie) en C (buitenland) biljet van de digitale omgeving met vooraf ingevulde gegevens.	Het digitaal beschikbaar stellen en het vooraf invullen vergroot het gemak van een grote groep belastingplichtigen.
Saneren van schermrobots (RPA)	Bepaalde eenvoudige 20-30 administratieve processen worden afgehandeld door schermrobots. Een schermrobot is storingsgevoelig en kost gemiddeld 10 -20 IV dagen aan onderhoud, in verband met aanpassingen van modellen. Er zijn werkpakketten opgenomen om deze op te nemen in het systeem, waardoor er geen	Hierdoor besparen we op termijn onderhoudskosten.

	foutgevoelige processen meer lopen.	

- Bovenstaande procesverbeteringen krijgen een lagere prioriteit dan de implementatie van de carry back als hiertoe wordt besloten en zullen dan (grotendeels) herpland moeten worden naar latere jaren.
- Daarnaast heeft de implementatie van de carry back mogelijk invloed op de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel Basisverzekering Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen (BAZ) per 1 januari 2030, dat nu voor behandeling in de Tweede Kamer ligt. In de Uitvoeringstoets van de BAZ wordt geadviseerd een eerste inpasbaarheidscontrole uit te voeren in het vierde kwartaal van 2027. De invoeringsdatum heeft geen invloed op de mijlpalen van het Herstel- en Veerkrachtplan.
- Tot slot zal middels deze opdracht het ICT-portfolio voor wetgeving voor de keten Inkomensheffingen volledig volgepland zijn voor 2029. Dit betekent ook dat er pas op een later moment ruimte zal zijn voor beleidswensen die verder in de toekomst gepland staan, zoals de doorontwikkeling van het box 3-stelsel naar een vermogenswinstbelasting. Over het traject van deze doorontwikkeling wordt de Kamer voor de zomer geïnformeerd.

Uitvoeringsgevolgen Belastingdienst

- Een aandachtspunt voor de uitvoering door de Belastingdienst is dat na een carry back latere verminderingen of navorderingen handmatig moeten worden afgehandeld en deze werkprocessen foutgevoelig zijn. Bij bijvoorbeeld een slecht beursjaar, betekent dit een vraag naar extra capaciteitsinzet.
- Een uitvoeringstoets kan pas gedaan worden als de wetteksten gereed zijn. In aanloop hierop wordt door de Belastingdienst een uitvoeringsanalyse gedaan om op basis van het amendement Hoogeveen de uitvoeringsaspecten in kaart te brengen. Deze uitvoeringsaspecten kunnen dan worden meegewogen in de brief die voor de zomer aan de Tweede Kamer zal worden verzonden.
- Naast de toetsing op technische uitvoerbaarheid, benodigde personele capaciteit en ICT-gevolgen worden in de uitvoeringstoets de budgettaire consequenties voor de uitvoering van deze wetswijziging in beeld gebracht waarbij conform de begrotingsspelregels dekking zal moeten worden gevonden aan de uitgavenkant van de begroting (scheiding inkomsten en uitgaven).

Budgettaire gevolgen carry back voor het inkomstenkader

- De budgettaire gevolgen van één jaar carry back zijn weergegeven in de onderstaande tabel 2.
- Carry back kent net als voorwaartse verliesverrekening een ingroeiperiode.
- De hoge incidentele derving in 2028 van € 1.236 mln komt doordat in het basispad (met alleen voorwaartse verliesverrekening) er geen verliezen in 2028 verrekend kunnen worden. Met carry back kan dit wel al in 2028.
- Verliezen die achterwaarts verrekend zijn kunnen niet nogmaals voorwaarts verrekend worden. Vandaar dat de reeks afloopt.
- Vanaf 2060 blijft er een kleine structurele derving over van € 12 miljoen per jaar, omdat niet alle verliezen verrekend kunnen worden, bijvoorbeeld vanwege overlijden of emigratie.

Tabel 2: Derving carry back (in miljoenen euro)

Carry back	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
1 jaar carry back	-1236	-1010	-526	-367	-250	-197	-162	-131	-110	-12

Parameter wijzigingen (tarief en heffingsvrije resultaat)

- De hoogte van het tarief (36%) en de hoogte van het heffingsvrije resultaat (€ 1800) worden als hoog, respectievelijk laag, ervaren.
- Voor kleine spaarders (met een rendement van 2%) is het heffingsvrije resultaat gelijk aan een heffingsvrij vermogen van € 90.000. Zij gaan er dus op vooruit ten opzichte van van het huidige stelsel (heffingsvrij vermogen van € 59.357 in 2026).
- Voor risicovollere beleggers zonder spaargeld (met een rendement van 6%) is het heffingsvrije resultaat gelijk aan een heffingvrij vermogen van € 30.000. Zij gaan er dus op achteruit ten opzichte van het huidige stelsel.
- Het is mogelijk om het tarief te verlagen. Het verlagen van het tarief met 1%-punt kost circa € 218 mln. per jaar.
- Het is ook mogelijk om het heffingsvrije resultaat te verhogen. Het verhogen van het heffingsvrije resultaat met € 100 kost circa € 66 mln. per jaar.

Tabel 3: Derving parameterwijzigingen

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	struc
1	Verlagen tarief met 1%-punt van 36% naar 35%		-218	-218	-218	-218	-218
2	Verhogen heffingsvrije resultaat met €100 naar €1.900*		-70	-70	-70	-70	-70

*als er geen sprake zou zijn van carry back, bedraagt de derving € 66 mln

Niet-liquide aandelen

- Er is geen duidelijke grens te trekken tussen liquide beleggingen aan de ene kant en niet-liquide beleggingen aan de andere kant. In de praktijk zijn er veel verschillende vormen van verhandelbaarheid en liquiditeit van beleggingen.
- Beleggingen die worden verhandeld via financiële instellingen (zoals banken) zijn meestal beursgenoteerde beleggingen of deelnemingsrechten in een beleggingsinstelling.
- Beursgenoteerde beleggingen zijn niet altijd liquide. Bij een beursgang of overname van een bedrijf kan bijvoorbeeld een lock-up periode worden overeengekomen met de oprichters, managers of werknemers van dat bedrijf. Binnen die periode mogen zij hun aandelen niet verkopen, of alleen onder bepaalde voorwaarden verkopen (bijvoorbeeld toestemming vragen).
- Beleggingsinstellingen kunnen open-end of closed-end zijn.
- Bij een open-end beleggingsinstelling worden de deelnemingsrechten op verzoek van de deelnemers ingekocht. Een open-end fonds kan beursgenoteerd zijn, maar dat is niet altijd het geval. Vanwege de inkoopverplichting van een open-end beleggingsinstelling zijn de deelnemingsrechten als liquide te beschouwen, ook als het fonds niet beursgenoteerd is.
- Een closed-end beleggingsinstelling mag wel deelnemingsrechten inkopen, maar heeft geen verplichting om in te kopen. Een closed-end fonds is meestal niet beursgenoteerd. Hiermee zijn deze deelnemingsrechten doorgaans als niet- of beperkt liquide te beschouwen. De mate van liquiditeit verschilt per

WAT IS REDELIJK

0001

fonds omdat elk fonds eigen voorwaarden kan stellen waaronder kan worden ingekocht.

- Voorbeelden van closed-end beleggingsinstellingen zijn hedge fondsen, private equity fondsen, venture capital fondsen, infrastructuurfondsen en vastgoedfondsen. Sommige investeringsfondsen waarmee een specifiek object wordt gekocht of ontwikkeld kennen een vaste looptijd waarbinnen de participatie niet kan worden verkocht.
- Liquiditeit van vermogen kan relatief eenvoudig worden beperkt door het bewust bewerkstelligen van beperkingen in statuten of aandeelhoudersovereenkomsten.
- Een onderscheid tussen liquide aandelen en niet-liquide aandelen of een onderscheid tussen beursgenoteerde aandelen en niet-beursgenoteerde aandelen leidt bovendien tot staatssteunrisico's.
- Een uitzondering voor niet-liquide of niet-beursgenoteerde aandelen heeft namelijk als gevolg dat ondernemingen die veel op elkaar lijken juist verschillend worden behandeld. Een voorbeeld hiervan zijn de voetbalclubs Ajax en Feyenoord. Twee zeer vergelijkbare ondernemingen, waarvan Ajax beursgenoteerd is en Feyenoord niet.
- Een andere fiscale behandeling van de aandeelhouders van Ajax vanwege de beursnotering is niet goed verdedigbaar. Als particuliere beleggers die in twee vergelijkbare ondernemingen beleggen verschillend worden behandeld, leidt dit niet alleen tot staatssteunrisico's, maar wringt dit ook met het gelijkheidsbeginsel.
- Los van deze juridische bezwaren, zou een onderscheid waarschijnlijk ook forse gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid.
- Het is dus niet goed mogelijk om een onderscheid te maken tussen liquide en niet liquide aandelen.

<u>Dekkingsopties</u>

- In de motie Eerdmans/Bikker wordt het kabinet opgeroepen de dekking voor de carry back te zoeken in het brede vermogensdomein.
- Tijdens het Commissiedebat over Fiscaliteit op woensdag 11 maart jl. is gebleken dat het voor meerdere fracties belangrijk is dat de dekking niet gezocht door de lasten op arbeid te verhogen.
- Het brede vermogensdomein bestaat onder andere uit: regelingen omtrent de eigen woning, box 2, schenk- en erfbelasting, het VPB-tarief en box 3.
- In tabel 4 worden mogelijke dekkingsopties gepresenteerd (niet uitputtend).
- In hoeverre aanpassingen (waaronder ICT-aanpassingen) binnen de verschillende ketens maakbaar en inpasbaar zijn als wordt besloten tot de invoering van de carry back kan per keten verschillen. Indien wordt besloten tot een pakket aan maatregelen zal de uitvoerbaarheid nogmaals als geheel moeten worden bezien.

Tabel 4: Mogelijke dekkingsopties (in miljoenen euro) politiek

Dekkingsopties	2027	2028	2029	2030	2031	struc
Constructies						
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	162	162	162	162	162	162
Actualiseren forfaits						
Moderniseren forfaits in schenk- en erfbelasting		146	146	146	146	146
Box 2						

Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €300.000 inclusief afschaffen uitzondering eigen woning	57	57	57	57	57	57
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €200.000. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning	104	104	104	104	104	104
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €100.000. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning	169	169	169	169	169	169
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €17.500. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning	248	248	248	248	248	248
Vpb						
Uniformeren VPB met terugsluis box 2	1.129	1.071	1.014	956	898	841
w.v Uniformeren tarief Vpb op 25%	*1.978*	*1.920*	*1.863*	*1.805*	*1.747*	*1.690*
w.v Uniformeren tarief box 2 op 25%	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*
Afschaffen lage vennootschapsbelasting (Vpb) tarief (uniformeren op 25,8%)	3.453	3.396	3.338	3.280	3.222	3.165
Verhogen lage Vpb tarief 21,1% (nu 19%)	1.237	1.206	1.175	1.143	1.112	1.081
Verlagen schijfgrens Vpb van €200.000 naar €100.000	1.259	1.234	1.210	1.185	1.160	1.136
Eigen woning						
Verhogen EWF met 0,1%-punt naar 0,4%	850	873	892	912	933	1.073
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen						
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens			424	421	415	398
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	218	218	218	218	218
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)	290	434	579	579	579	579
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting (mrb) tarief bestelauto ondernemer	282	516	700	849	769	603
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	206	201	196	192	179
Afschaffen startersaftrek	60	116	113	110	108	100

Communicatie
Niet van toepassing

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-05-13

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan

de minister

Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht

Datum
17 april 2026

Notanummer
2026-0000133752

Bijlagen
1. Antwoorden Kamervragen 8 me

Aanleiding

U heeft verzocht om een nota over signalen uit het bedrijfsleven die betrekkin
hebben op het aflopen van de keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplic
(hierna: keuzeregeling) per 2027.

dank voor deze goede nota, glasheider

het is "niet mijn lievelings", maar we houden hem in de achterzak als hij nodig is voor de (VVD) steun op BOX3. In dat geval zie ik graag wat opties om hem te beperken

Eenheid kabinetsbeleid

Kernpunten

- Verschillende individuele bedrijven (o.a. Booking, Unilever en Prosus) e
  koepelorganisaties (VNO en AmCham) hebben het signaal afgegeven dat volgens hen het aflopen van de keuzeregeling per 1 januari 2027 een negatieve impact kan hebben op het Nederlandse vestigingsklimaat. Omdat daarnaast de discussie over de vormgeving van box 3 nog loop wordt dit punt nu bij de bredere discussie getrokken.
- In de internetconsultatie voor de Wet fiscale stimulering startups en scale-ups hebben twintig tech-bedrijven hier ook aandacht voor gevraagd.
- De keuzeregeling is een aanvullende fiscale regeling voor werknemers die gebruikmaken van de expatregeling. Door de keuzeregeling hoeven zij geen belasting te betalen over hun buitenlandse box 2 en box 3-inkomen.
- De keuzeregeling is tijdens de behandeling van het Belastingplan 2023 per amendement Grinwis afgeschaft. Het amendement Grinwis werd met grote meerderheid van 114 stemmen aangenomen in de Tweede Kamer (alleen de VVD stemde tegen). Er geldt overgangsrecht tot 1 januari 2027.
- Door het aflopen van de keuzeregeling wordt het volgens bovengenoemde bedrijven voor topbestuurders en medewerkers (die de expatregeling gebruiken) van in Nederland gevestigde multinationals met een aanzienlijk aandelenpakket financieel minder aantrekkelijk om in Nederland te blijven of te komen werken. Ze geven aan dat deze topbestuurders en medewerkers dan belastingplichtig worden over hun buitenlandse box 3-inkomen en hierdoor jaarlijks met een (grote) belastingheffing worden geconfronteerd.
- Het is onduidelijk hoe groot het bovengenoemde effect daadwerkelijk is op het aantrekken en behouden van topbestuurders en medewerkers. Het signaal dat deze bedrijven afgeven is dat het risico vooral ziet op (tech-) medewerkers die veelal al optiepakketten hebben ontvangen bij eerdere werkgevers en waarvan de daaruit verkregen aandelen inmiddels significant in waarde zijn toegenomen (vraag is hoeveel mensen dit zijn aangezien het voor grote vermogens op papier aantrekkelijker is om in box 2 te zitten). In de markt is de vraag naar deze specifieke

medewerkers groot, waarbij ze vaak ook erg mobiel zijn. Deze stelling is echter niet onderbouwd met cijfers.
- De keuzeregeling is opgenomen in de lijst met opmerkelijke belastingconstructies in het *IBO Vermogensverdeling* omdat met de keuzeregeling zich situaties voordoen dat internationale belastingregels het recht om belasting te heffen over vermogen toewijzen aan Nederland, maar door de keuzeregeling het buitenlandse vermogen nergens wordt belast. Dit leidt tot een dubbele non-heffing.
- In 2024 is de regeling daarnaast als ondoelmatig en ondoeltreffend geëvalueerd door Stichting Economisch Onderzoek (SEO). SEO concludeert dat de keuzeregeling voor de meeste werknemers geen doorslaggevende factor is voor hun migratiebeslissing, met uitzondering van een zeer beperkte groep zeer vermogende personen.

Toelichting

Keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht
- De keuzeregeling bood vanuit het buitenland aangeworven werknemers op wie de expatregeling[1] van toepassing is, de mogelijkheid om voor de duur van de expatregeling ervoor te kiezen om voor de heffing in box 2 en box 3 te worden behandeld als een buitenlands belastingplichtige. De buitenlandse inkomsten uit aanmerkelijk belang (box 2) en de inkomsten uit sparen en beleggen (box 3) werd dus niet belast.
- Het land waar de werknemer vandaan komt, beschouwt deze werknemer vaak niet als binnenlands belastingplichtig voor de heffing aldaar. Gevolg voor deze werknemer is het soms volledig onbelast blijven van vrijwel alle vermogens(inkomsten) in box 3 en box 2 (dubbele non-heffing).
- Het is onduidelijk hoe groot het effect van het afschaffen van de keuzeregeling daadwerkelijk is op het aantrekken en behouden van topbestuurders en medewerkers. Topbestuurders ontvangen/houden hun aandelen doorgaans in een (internationale) bv structuur en vallen daarmee niet onder box 3. Medewerkers die reeds een aandelenpakket bezitten of ontvangen en dit niet onder brengen in een bv structuur zullen in Nederland wel belastingplichtig worden in box 3, zoals dat ook geldt voor niet-expats. Daar was voorheen de keuzeregeling op van toepassing.

Tijdpad afschaffing keuzeregeling per 2025
- De keuzeregeling is tijdens de behandeling van het Belastingplan 2023, via een amendement van het lid Grinwis (CU), met ingang van 1 januari 2025 afgeschaft. Het amendement Grinwis werd met grote meerderheid van 114 stemmen voor aangenomen in de Tweede Kamer (alleen de VVD stemde tegen).
- Daaraan voorafgaand is er in 2022 een motie Grinwis c.s.[2] aangenomen die verzocht om de afschaffing van de fiscale regeling partiële buitenlandse belastingplicht mee te nemen in de aanpak van belastingconstructies en fiscale regelingen. Met als toelichting: *overwegende dat in de Miljoenennota 2023 structureel 550 miljoen euro taakstellend als opbrengst is ingeboekt om belastingconstructies en fiscale*

[1] Voorheen bekend als "30%-regeling".
[2] Kamerstukken II 2022/23, 36202, nr. 115 - Motie Grinwis c.s. over de afschaffing van de partiële buitenlandse belastingplicht meenemen in de aanpak van belastingconstructies en fiscale regelingen.

regelingen te ontmantelen én dat de buitenlandse partiële belastingplicht, getuige het ibo-rapport Vermogensverdeling, bij de fiscus te boek staat als «opmerkelijke belastingconstructie».

- Het toenmalige kabinet koos uiteindelijk niet voor de aanpak van de keuzeregeling en lichtte dat in de brief Aanpak fiscale regelingen en belastingconstructies die op 19 september 2023 naar de Tweede Kamer is gestuurd als volgt toe:[3] *"De keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht wordt in samenhang met de 30%-regeling in box 1 van de inkomstenbelasting in 2024 geëvalueerd, zie ook de fiscale Evaluatie- en onderzoeksagenda in bijlage 9 van de Miljoenennota 2024. Verder lijkt deze fiscale regeling een voorbeeld van een fiscale regeling die ook geschikt is om in Europees verband aan te pakken."*[4]
- Er geldt op dit moment nog overgangsrecht voor werknemers die uiterlijk in het laatste loontijdvak van 2023 reeds gebruikmaakten van de expatregeling. Zij kunnen nog gebruik maken van de keuzeregeling tot en met 2026. Dit betekent dat vanaf het belastingjaar 2027 de keuzeregeling voor alle werknemers is afgeschaft.

Aflopen buitenlandse partiële belastingplicht (2027) en de vermogensaanwas systematiek in de Wet werkelijk rendement box 3 (2028)

- Met de Wet werkelijk rendement gaat per 2028 als hoofdregel een vermogensaanwasbelasting gelden in box 3. Dit betekent dat elk jaar over zowel het directe rendement (dividend, rente etc.) als over het indirecte rendement (waardestijging) belasting moet worden betaald. Ongeacht het moment van realisatie. Er gelden verschillende uitzonderingen op deze hoofdregel, zoals een vermogenswinstbelasting voor vastgoed en aandelen in startende ondernemingen. Dit valt dus niet onder de vermogensaanwasbelasting.
- Op macro-niveau heeft de hervorming van box 3 geen grote invloed op het brede investeringsklimaat. Ten opzichte van de totale investeringen in Nederlandse bedrijven is het deel dat in Box 3 belast is namelijk relatief klein (institutionele beleggers, buitenlandse investeerders die niet Box 3-belastingplichtig zijn)
- Voor een bepaalde groep kan het zo zijn dat zij door het aflopen van de buitenlandse partiele belastingplicht belastingplichtig worden in box 3. Voor het jaar 2027 worden zij via het huidige forfaitaire stelsel belast in box 3 en per 2028 via het stelsel van het werkelijke rendement met een vermogensaanwasbelastingsystematiek als hoofdregel.
- Het is voor ons op dit moment niet duidelijk hoe groot het daadwerkelijke effect is. Het is indien werknemers grote aandelenpakketten ontvangen of bezitten in reeds opgerichte ondernemingen, ook mogelijk deze aan te houden in een eigen vennootschap – voor bestuurders en grote vermogens zal dit in ieder geval vaak het geval zijn. Dit betekent dat zij in box 2 worden belast, niet in box 3.
- Onroerend goed dat wordt aangehouden in het buitenland, wordt doorgaans in het desbetreffende land belast.

---

[3] Kamerstukken II 2023/2024, 32140, nr. 175.

[4] Zie bijlage 9 van de Miljoenennota 2024 voor een overzicht van recent afgeronde, lopende en komende evaluaties van fiscale regelingen. Ook is in deze bijlage invulling gegeven aan de motie Grinwis c.s. (Kamerstukken II, vergaderjaar 2022/23, 36200-IX, nr.34) om te inventariseren voor welke fiscale regelingen gezamenlijke afschaffing of inperking in Europees verband opportuun is en de Kamer hierover te rapporteren.

Beleidsopties
Op hoofdlijnen bestaat er een aantal beleidsopties, zoals hieronder geschetst.

1. Niets doen. Werknemers uit het buitenland blijven dan conform het amendement Grinwis mogelijk belastingplichtig in box 2 en box 3.
2. De keuzeregeling herinvoeren en beperken tot box 3. Deze optie is nog niet verder uitgewerkt. De juridische, uitvoeringstechnische en budgettaire gevolgen zijn nog niet in beeld gebracht.
3. Herinvoering van de keuzeregeling.
   - Dit leidt tot een budgettaire derving van € 23 miljoen per jaar. Indien wordt gekozen voor herinvoering dan dient deze derving volgens de begrotingsregels voorzien te worden van dekking.
   - Herinvoering betekent dat vanuit het buitenland geworven werknemers die voor de duur dat zij gebruikmaken van de expatregeling – dat is maximaal de eerste vijf jaar van werken in Nederland - geen box 2- en box 3-heffing verschuldigd zijn over buitenlandse vermogensbestanddelen, zoals aandelenpakketten in buitenlandse bedrijven of in het buitenland aangehouden pensioenvoorzieningen.
   - Herinvoering van de keuzeregeling heeft tot gevolg dat situaties van mogelijke dubbele belastingheffing die spelen met specifieke landen van herkomst van de werknemer (met name VS) worden opgeheven. Deze mogelijke dubbele belastingheffing is ook in gesprekken met vertegenwoordigers van het Nederlandse grootbedrijf als een bezwaar aangegeven.
   - Herinvoering betekent echter ook dat er weer situaties van dubbele non-heffing over vermogen ontstaan. Het voorkomen van deze dubbele non-heffing was ook de voornaamste onderbouwing van het kamerlid Grinwis voor zijn amendement en eerder moties. Die dubbele non-heffing ontstaat doordat er niet een ander land is die het vermogen belast in de periode dat het individu in Nederland woont. Dit sluit aan bij de regels in Nederlandse belastingverdragen. Vervolgens zorgt de keuzeregeling ervoor dat het vermogen nergens werd belast. Hierdoor ontstaat dubbele non-heffing (uitgezonderd enkele landen die het nationaliteitsbeginsel hanteren zoals de VS). Daardoor is de keuzeregeling eerder gekwalificeerd als een opmerkelijke fiscale belastingconstructies in het *IBO Vermogensverdeling* uit 2022.
   - Herinvoering waarbij alleen gevallen van dubbele heffing worden voorkomen is zeer lastig uitvoerbaar: daarvoor moet gekeken worden of *in de toekomst* (vermogenswinst) in een ander land (mogelijk) heffing verschuldigd zal zijn.
   - Een oplossing via (aanpassing van) belastingverdragen, bijvoorbeeld met de VS, is tijdrovend en ook niet makkelijk.
   - De keuzeregeling is daarnaast in 2024 door Stichting Economisch Onderzoek (SEO) negatief geëvalueerd. SEO bestempelde de regeling als ondoeltreffend en ondoelmatig. Met herinvoering van de keuzeregeling wordt dus opnieuw een negatief geëvalueerde fiscale regeling opgetuigd, terwijl de inzet vanuit het toetsingskader en de begrotingsregels van het kabinet juist is om negatief geëvalueerde fiscale regelingen af te schaffen of versoberen in het kader van een doelmatig belastingstelsel.

- Uit de SEO-evaluatie van de keuzeregeling blijkt dat - onder de gebruikers van de partiële buitenlandse belastingplicht die anders in box 3 zouden vallen- 30% van die groep een vermogen heeft dat heffingsvrij is. Circa 18% van alle gebruikers heeft een totaal vermogen tussen de € 57.000 en € 99.999, 27% tussen de € 100.000 en € 500.000 en 7% meer dan € 500.000 vermogen. Bij een vermogen van € 500.000 en een verondersteld rendement van 6% en een tarief van 36%, is de verschuldigde belasting per jaar circa € 10.800. Deze belastingplichtigen kunnen gebruik (blijven) maken van de expatregeling.[5]
- Uit het onderzoek van SEO blijkt dat gebruikers van de keuzeregeling – net zoals de andere gebruikers van de expatregeling – het belastingklimaat actief meewegen in de keuze voor een werkland. SEO concludeert echter ook dat de keuzeregeling voor de meeste werknemers geen doorslaggevende factor is voor hun migratiebeslissing, met uitzondering van een zeer beperkte groep zeer vermogende personen. Voor die laatste groep levert de regeling naar verwachting wel een bijdrage aan de beslissing om in Nederland te komen werken.
- Voor het bepalen of Nederland een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft, zijn naast de fiscale aspecten ook andere aspecten, zoals een goed opgeleid werknemersbestand en een goede infrastructuur van belang.
- In internationaal (zowel EU als OECD) verband stelt NL zich actief op in het gezamenlijk adresseren van schadelijke fiscaal gunstige regimes voor zeer vermogende personen en trekt daarin op met gelijkgestemde landen. Dit wordt in diverse Kamerbrieven over zeer vermogende personen benadrukt.

Overig

- Eind vorig jaar heeft een kennisgroep van de Belastingdienst een kennisgroepstandpunt uitgebracht in relatie tot de keuzeregeling en de toerekening tussen fiscaal partners. Het was staande praktijk dat de rendementsgrondslag sparen en beleggen werd toegerekend aan de partner die gebruik maakt van de keuzeregeling, waardoor binnenlandse vermogensbestanddelen buiten de heffing bleven. Met het kennisgroepstandpunt heeft de Belastingdienst het (mogelijk) opgewekte vertrouwen opgezegd. Voor de duur van de overgangsregeling is besloten geen aanslagen inkomstenbelasting aan te passen (zie nota voorganger). Indien de keuzeregeling opnieuw wordt ingevoerd, dient transparant te zijn dat de het standpunt van de kennisgroep door de Belastingdienst zal worden toegepast.
- We zouden - in gesprek met de techsector – ook nog beter zicht kunnen krijgen op de daadwerkelijke effecten van de hierboven genoemde samenloop.

Communicatie

- Uw woordvoerder is op de hoogte van de inhoud van deze nota.

Politiek/bestuurlijke context

- In mei 2024 heeft een van uw voorgangers Kamervragen over de samenloop van de keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht en de doorstootverplichting in de lucratiefbelangregeling beantwoord. Daarin is ook aangegeven dat in ieder geval vanaf 2027 geen discussie meer kan bestaan

[5] Dit is een fiscaal voordeel in Nederland waarbij werkgevers maximaal 30% (2026, per 2027 27%) van het loon van ingekomen werknemers (expats) onbelast mogen uitbetalen als vergoeding voor extraterritoriale kosten.

tussen belastingplichtigen en de Belastingdienst over de constructie van de partiële buitenlandse belastingplicht in combinatie met de lucratiefbelangregeling door de afschaffing van de partiële buitenlandse belastingplicht. De antwoorden op de betreffende Kamervragen sturen wij mee als bijlage.

- In het coalitieakkoord is afgesproken het nieuwe Box 3 stelsel op werkelijk rendement door te ontwikkelen naar een vermogenswinstsystematiek. In de reactie op de internetconsultatie van de 20 bedrijven wordt dit als voorkeursoplossing gezien. Als alternatief zien deze bedrijven de herinvoering van de partiële buitenlandse belastingplicht, carry back van 3 jaar en een forse verruiming van de regeling voor start ups en scale ups naar alle bedrijven die opties in hun beloningsbeleid gebruiken.
- Op dit moment wordt op verzoek van u en de minister gewerkt aan mogelijke verzachtingen voor de vermogensaanwasbelasting (o.a. carry back).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de minister

nota

Nota regulier overleg box 3 | 11 mei 2026

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

Datum
29 april 2026

Notanummer
2026-0000131317

Bijlagen
1. Outline kamerbrief Aanpassingen wetsvoorstel WWR
2. Outline kamerbrief doorontwikkelen
3. Memo externe toetsing

Aanleiding

Op maandag 11 mei hebben wij u gesproken over box 3. In aanvulling op de nota die u ter voorbereiding heeft ontvangen op 8 mei, treft u in deze nota antwoorden op een aantal vragen die u (stas) bij het vorige reguliere overleg op woensdag 15 april 2026 heeft gesteld. Daarnaast treft u een eerste outline van de Kamerbrieven over box 3. Uw vragen uit het overleg van 11 mei zijn nog niet verwerkt in de brieven, deze ontvangt u in een volgende box 3-nota. Wij leggen de huidige stand echter graag nu al aan u voor vanwege de korte doorlooptijd voor verzending

Bespreekpunten

Beslispunt 1 – Outline Kamerbrieven

Wij horen graag of u opmerkingen heeft bij de outline van de Kamerbrieven over achterwaartse verliesverrekening en doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting. Daarnaast horen we graag of u een voorkeur heeft voor twee aparte brieven of een gecombineerde brief.

Kernpunten

Outline Kamerbrieven

- In de bijlage treft u de voorgestelde outline aan voor de Kamerbrieven
- Voor de Kamerbrief over doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting zijn de budgettaire aspecten een belangrijk onderdeel, de raming wordt op dit moment nog uitgewerkt.
- In de brief over de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstsystematiek is opgenomen dat wanneer de doorontwik van box 3 de hoogste prioriteit krijgt, de vroegst mogelijke ingangsdat een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting na 2030 ligt. prioriteit aan wordt gegeven is een politieke afweging. In de tussentijd verder onderzocht welke mogelijkheden er zijn in het IV-portfolio van d inkomensheffingen vanaf 2030.

Planning Kamerbrieven

- Hierna treft u de voorgestelde planning aan voor de Kamerbrief. In dez planning is rekening gehouden met ruimte voor debat voor de zomer i de Eerste als Tweede Kamer.

we moeten de buitenwereld helpen met wie met welke wet nou "beter af" is. en dan vergelijken:
- huidige tegenbewijs
- huidge wet VAB
- web VAB + novelle
- VWB

ook duidelijk maken dat daarmee dit een duidelijke lijn is, en elke stap een verbetering is voor een groep en tegemoet komt aan bezwaren. Steeds meer gaat er naar VWB.

ik mis budgetaire kant bij VWB brief

als we VWB tot proces beperken kan het wat mij betreft prima in 1 brief, ook vanwege de logische lijn die we in de brief moeten opspannen

ik mis duidelijk statement van de dekking van de verbeteringen

ter bespreking: politieke strategie vs augustus

- Er bestaan ook nog overige aangenomen moties en gedane toezeggingen die zijn gedaan bij de behandeling van de Wet werkelijk rendement box 3 in de Tweede Kamer. Daar zal nader op worden ingegaan in een brief bij het Belastingplanpakket 2027.

Concept planning Kamerbrieven

Datum	Activiteit
Donderdag 21 mei 2026	Versie brief voor ambtelijke vierhoek in tas
Donderdag 28 mei 2026	Ambtelijke vierhoek
Woensdag 3 juni 2026	Versie brief voor politieke vierhoek in tas
Vrijdag 5 juni 2026	Brief versturen naar AZ
Dinsdag 9 juni 2026	Politieke vierhoek
Woensdag 17 juni 2026	Uiterlijk versturen brief
Donderdag 24 juni	CD Fiscaliteit Tweede Kamer
Woensdag 8 juli 2026	Aanvang reces Eerste Kamer

Life events

- Tijdens het vorige overleg op 15 april heeft u (stas) gevraagd om een toelichting bij welke life events carry back soelaas kan bieden en bij welke niet. Deze toelichting treft u hierna aan.
- In het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling en onder een vermogensaanwasbelasting wordt er jaarlijks belasting geheven over de (forfaitaire) waardestijging.
- Bij een vermogenswinstbelasting wordt de waardeontwikkeling belast bij realisatie, zoals verkoop.
- Naast verkoop zijn er ook andere realisatiemomenten, zoals overlijden en emigratie. Door deze life events eindigt de binnenlandse belastingplicht en wordt het vermogensbestanddeel geacht vervreemd te zijn.
- Als er op dat moment sprake is van een waardedaling ten opzichte van de verkrijgingsprijs (en dus een verlies), dat ook niet met een waardeaangroei op andere vermogensbestanddelen te verrekenen is, heeft de belastingplichtige niets aan de onbeperkte voorwaartse verliesverrekening.
- Achterwaartse verliesverrekening kan ervoor zorgen dat het verlies toch verrekend kan worden, als in het belastingjaar voorafgaande aan het belastingjaar van overlijden wel belasting is betaald.
- Ook het aangaan van een (beperkte) gemeenschap van goederen, echtscheiding en schenking zijn realisatiemomenten.
- In deze situaties is het over het algemeen echter niet het probleem dat er een verlies is, maar dat er belasting betaald moet worden over de vermogenswinst op het realisatiemoment, terwijl de belastingplichtige het vermogensbestanddeel niet heeft verkocht. Dit probleem kan zich overigens ook voordoen in de situatie bij de partner van de overledene.
- In deze situatie is een extra mogelijkheid tot verliesverrekening dus geen oplossing. Een doorschuifregeling kan hiervoor wel soelaas bieden. In de nota van 8 mei jl. hebben wij u geinformeerd over de mogelijkheid van een doorschuifregeling bij huwen en scheiden. In box 2 bestaat ook een doorschuifregeling voor huwen en scheiden die geldt voor beleggingen, terwijl de doorschuifregeling in box 2 die geldt voor overlijden alleen geldt voor ondernemingsvermogen. Deze lijn zouden we kunnen doortrekken naar box 3, door alleen iets te regelen voor huwen en scheiden. Bij overlijden betekent doorschuiven in box 3 een risico op het onwenselijk uitstellen van belasting.
- De Tweede Kamer heeft overigens ook moties aangenomen over doorschuifregelingen bij verpachte landbouwgronden en NSW-landgoederen.

Externe autoriteit raming

- U (stas) heeft gevraagd naar de mogelijkheden om een externe autoriteit de raming van de achterwaartse verliesverrekening te laten valideren. In de bijlage treft u een uitgebreid stuk over de berekening van de achterwaartse verliesverrekening en het certificeringsproces zoals we dat doorlopen met het CPB op basis van de met hen gemaakte afspraken hierover.
- Certificering van ramingen wordt uitsluitend gedaan bij volledig uitgewerkte maatregelen die aan de Tweede Kamer worden aangeboden. De redenen hiervoor worden verder toegelicht in het bijgevoegde memo.
- Het CPB heeft zich wel bereid getoond inhoudelijk mee te willen kijken op de raming. Hieraan kan echter geen officiële status worden ontleend noch kan er extern een beroep op worden gedaan.
- Wel kan als externe validatie verwezen worden naar eerdere certificeringen. Allereerst is de budgettaire raming van de Wet werkelijk rendement door het CPB gecertificeerd. Hierin zit reeds de mogelijkheid tot voorwaartse verliesverrekening. De raming van achterwaartse verliesverrekening is tot stand gekomen met behulp van dezelfde methode en hetzelfde simulatiemodel, zoals reeds gecertificeerd. Tevens komt de systematiek van de carryback in box 3 overeen met de systematiek van de carryback in de Vpb. Ook deze methodiek is eerder gecertificeerd door het CPB.
- Het memo dat als bijlage bij deze nota zit ligt dit verder toe en kan gebruikt worden in Kamerbrieven of contact met Kamerleden.
- Het is belangrijk om te benadrukken dat het CPB als onafhankelijke organisatie ook de vrijheid heeft om op het punt van certificering een eigen positie in te nemen. Het ministerie kan enkel verzoeken doen.

Communicatie
Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

10/5/26
a

Ministerie van Financiën

ma 11/5, 10^15 - 10^45 uur
ma 11/5, 14^00 - 14^15 uur

TER BESPREKING
Aan
de staatssecretaris van Financiën
de minister

Persoonsgegevens

nota

Bespreking box 3 - 11 mei

Datum
8 mei 2026

Notanummer
2026-0000196208

Bijlagen
geen

Aanleiding

Er is met u (minister en stas) een bijpraat over box 3 gepland op 11 mei a.s. om 11.30u. U (minister) hebt gevraagd om een korte stand van zaken van het dossier box 3.

Bespreekpunten

U kunt het proces voor besluitvorming over de toegezegde kamerbrieven bespreken.

Kernpunten

Planning brief aanpassing en doorontwikkeling

- Het kabinet heeft aangekondigd verbeteringen van de vermogensaanwasbelasting te onderzoeken. Deze aanpassingen zijn vooruitlopend op de doorontwikkeling van box 3 naar een volledige vermogenswinstbelasting zo snel mogelijk na 2028, zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Over de verbeteringen en het traject van doorontwikkeling is een Kamerbrief voor de zomer toegezegd.
- Hierna treft u de voorgestelde planning aan voor de Kamerbrief. In deze planning is rekening gehouden met ruimte voor debat voor de zomer in zowel de Eerste als Tweede Kamer.

Datum	Activiteit
Donderdag 21 mei 2026	Versie brief voor ambtelijke vierhoek in tas
Donderdag 28 mei 2026	Ambtelijke vierhoek
Woensdag 3 juni 2026	Versie brief voor politieke vierhoek in tas
Vrijdag 5 juni 2026	Brief versturen naar AZ
Dinsdag 9 juni 2026	Politieke vierhoek
Woensdag 17 juni 2026	Uiterlijk versturen brief
Donderdag 24 juni	CD Fiscaliteit Tweede Kamer
Woensdag 8 juli 2026	Aanvang reces Eerste Kamer

Opties om het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 aan te passen

- In de nota van 15 april 2026 zijn opties aan u voorgelegd. Dit betreft parameterwijzigingen en het introduceren van achterwaartse verliesverrekening.

Tabel 1: Derving parameterwijzigingen

	In miljoenen euro (+ is saldoverbeterend)	2027	2028	2029	2030	2031	struc
1	Verlagen tarief met 1%-punt van 36% naar 35%		-218	-218	-218	-218	-218
2	Verhogen heffingsvrije resultaat met €100 naar €1.900*		-70	-70	-70	-70	-70

Tabel 2: Derving achterwaartse verliesverrekening (in miljoenen euro)

Carry back (+ is saldoverbeterend)	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
1 jaar carry back	-1236	-1010	-526	-367	-250	-197	-162	-131	-110	-12

- Een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoerbaarheid is de vormgeving van de achterwaartse verliesverrekening. De achterwaartse verliesverrekening moet beperkt blijven tot één jaar en het is noodzakelijk dat de achterwaartse verliesverrekening binnen het nieuwe stelsel van box 3 wordt toegepast. Daarmee is de introductie van een achterwaartse verliesverrekening van één jaar alleen mogelijk vanaf het belastingjaar 2029. Omdat er tot en met 2029 slechts beperkte of geen ruimte is in het ICT-portfolio van de Belastingdienst moet een eventuele introductie van achterwaartse verliesverrekening prioriteit krijgen ten opzichte van andere procesverbeteringen en beleidswensen om per belastingjaar 2029 ingevoerd te kunnen worden.
- Aanpassing van het wetsvoorstel brengt een derving met zich mee. Daar zijn dekkingsmaatregelen voor nodig.
- Eventuele overdekking (bijvoorbeeld structureel) kan in augustus worden ingezet voor flankerende maatregelen of om tegenvallers elders op te vangen.
- Tijdens het overleg op 15 april heeft u (stas) gevraagd om na te denken over ideeën om - naast de achterwaartse verliesverrekening en andere al bestaande ideeën zoals wijzigingen van de parameters tarief en heffingsvrije resultaat – het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 aan te passen.
- Er zijn een aantal opties denkbaar binnen box 3 die in de Kamerbrief genoemd zouden kunnen worden. Deze opties gelden niet per se als verzachtingen van de vermogensaanwasbelasting, maar kunnen mogelijk helpen bij het creëren van draagvlak. De opties in box 3 zijn beperkt vanwege de zeer beperkte ruimte in het IV-portfolio van de Belastingdienst om aanvullende beleidswensen te implementeren.
- <u>Binnen box 3</u>
    1. *Groene beleggingen*
        - In de Tweede Kamer is een motie aangenomen die het kabinet verzoekt om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de regeling voor groen beleggen in box 3 in stand te houden.
        - In het basispad worden de middelen per 2028 geschrapt, terwijl de regeling positief is geëvalueerd. Uit die evaluatie bleek onder andere dat elke euro die door de Rijksoverheid wordt uitgegeven aan de regeling leidt tot circa € 32 aan groene financiering voor innovatieve duurzame projecten.[1] Het budgettair belang van de regeling is vrij klein. (€ 65 miljoen).
        - Voor deze optie moet nog uitgebreider gekeken worden naar de gevolgen voor de uitvoering door de Belastingdienst.
    2. *Startups en scale-ups:*

[1] Beleidsevaluatie Regeling groenprojecten 2010-2017. Bedrag ziet op het jaar 2017.

- In het voorliggende wetsvoorstel is een uitzondering opgenomen voor aandelen en winstbewijzen in startende ondernemingen: die vallen onder het vermogenswinstregime. Het bedrijf moet daarvoor niet langer dan vijf jaar geleden zijn opgericht en de jaaromzet moet lager zijn dan € 30 miljoen.
- Het voorstel om aandelen en winstbewijzen in startups en scale-ups onder het vermogenswinstregime te brengen zoals dit nu voorligt voor internetconsultatie, betekent een uitbreiding van de regeling voor startende ondernemingen die nu in het wetsvoorstel zit. Eerste inschatting is dat door de uitbreiding sprake is van een extra derving van cumulatief € 95 mln in de eerste vijf jaar. Deze derving is nog niet gedekt.
- De aanpassing ten aanzien van startups en scale-ups draagt bij aan het stimuleren van de innovatie en groei van ondernemingen.

3. *Doorschuifregeling bij huwen en scheiden*
   - In het kader van *life events* kan een doorschuifregeling voor trouwen en scheiden worden onderzocht. Tweede Kamerlid Hoogeveen heeft hiervoor een motie ingediend bij het commissiedebat fiscaliteit dat is aangenomen. Ook heeft hij een amendement ingediend bij de wetsbehandeling, dat is verworpen.
   - Voor deze optie moet nog uitgebreider gekeken worden naar de gevolgen voor de Belastingdienst. De uitkomst van de quickscan die is gedaan op het amendement Hoogeveen van deze strekking was dat het niet uitvoerbaar was als het een structuurwijziging in de ICT-systemen zou vergen. Binnen het tijdpad van de quickscan heeft de Belastingdienst niet kunnen vaststellen of invoering mogelijk is zonder structuurwijziging, bijv. via een aanpassing in de toelichting. Momenteel wordt deze mogelijkheid verder onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken of invoering per 2028 mogelijk zou zijn, waarbij op een later moment een wijziging in de ICT-systemen wordt doorgevoerd.
   - In box 2 bestaat ook een doorschuifregeling voor huwen en scheiden die geldt voor beleggingen, terwijl de doorschuifregeling in box 2 die geldt voor overlijden alleen geldt voor ondernemingsvermogen. Deze lijn zouden we kunnen doortrekken naar box 3, door alleen iets te regelen voor huwen en scheiden. Bij overlijden betekent doorschuiven in box 3 een risico op het onwenselijk uitstellen van belasting.

Tabel 3 - Budgettaire derving doorschuifregeling

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Struc (2046)
Echtscheiding	-3	-5	-8	-11	-13	-16	0
Huwelijken	0	0	-1	-1	-1	-1	0

U ontvangt separaat een nota over de keuzeregeling partiële buitenlandse belastingplicht.

CARRY forward beperken bij Box 2?

Bijlage: mogelijke dekkingsopties

Hieronder is een aantal dekkingsopties opgenomen. Ten aanzien van de maatregel excessief lenen is het goed om te realiseren dat in het inkomstenkader de netto contante waarde reeks (platte reeks) wordt ingeboekt. Voor het saldo is de kasreeks (niet platte reeks) van toepassing.

Dekkingsopties	2027	2028	2029	2030	2031	struc
Constructies						
Aanpakken belastingconstructie in de schenkbelasting met papieren schenkingen	162	162	162	162	162	162
Box 2						
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €300.000 inclusief afschaffen uitzondering eigen woning						
w.v. Saldo	3.296	-7	-15	-22	-29	9
w.v. Kader	57	57	57	57	57	57
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €200.000. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning						
w.v. Saldo	5.966	-13	-25	-38	-51	15
w.v. Kader	104	104	104	104	104	104
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €100.000. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning						
w.v. Saldo	9.659	-20	-41	-61	-81	24
w.v. Kader	169	169	169	169	169	169
Excessief lenen box 2, drempel van €500.000 naar €17.500. inclusief afschaffen uitzondering eigen woning						
w.v. Saldo	14.173	-30	-59	-89	-118	36
w.v. Kader	248	248	248	248	248	248
Vpb						
Uniformeren VPB met terugsluis box 2	1.129	1.071	1.014	956	898	841
w.v Uniformeren tarief Vpb op 25%	*1.978*	*1.920*	*1.863*	*1.805*	*1.747*	*1.690*
w.v Uniformeren tarief box 2 op 25%	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*	*-849*
Afschaffen lage vennootschapsbelasting (Vpb) tarief (uniformeren op 25,8%)	3.453	3.396	3.338	3.280	3.222	3.165
Verhogen lage Vpb tarief 21,1% (nu 19%)	1.237	1.206	1.175	1.143	1.112	1.081
Verlagen schijfgrens Vpb van €200.000 naar €100.000	1.259	1.234	1.210	1.185	1.160	1.136
Eigen woning						
Verhogen EWF met 0,1%-punt naar 0,4%	850	873	892	912	933	1.073
Overige maatregelen, waaronder fiscale regelingen						
EB belastingvermindering toespitsten op huishoudens			424	421	415	398
Afschaffen verlaagde btw-tarief op kampeergelegenheid	0	218	218	218	218	218
Stapsgewijs afschaffen kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)	290	434	579	579	579	579
Afschaffen verlaagde motorrijtuigenbelasting (mrb) tarief bestelauto ondernemer	282	516	700	849	769	603
Afschaffen zelfstandigenaftrek	0	206	201	196	192	179

Doorontwikkeling volledige vermogenswinstbelasting

- In de kamerbrief over doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting zal worden ingegaan op de planning voor de wetgeving, implementatie en budgettaire aspecten.
- De raming voor de budgettaire aspecten wordt op dit moment nog nader uitgewerkt.
- Wanneer de implementatie doorontwikkeling van box 3 de hoogste prioriteit krijgt, ligt de vroegst mogelijke ingangsdatum van een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting na 2030. Waar prioriteit aan wordt gegeven is een politieke afweging. In de tussentijd wordt verder onderzocht welke mogelijkheden er zijn in het IV-portfolio van de keten inkomensheffingen vanaf 2030.

Communicatie

Politiek/bestuurlijke context

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-05-25

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de minister

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief achterwaartse verliesverrekening en doorontwikkeling vermogenswinstbelasting box 3

brief bespreken

Datum
12 mei 2026

Notanummer
2026-0000198216

Bijlagen
Kamerbrief

Aanleiding

Op 28 mei staat de box 3-Kamerbrief (die is toegezegd aan de Eerste en de Tweede Kamer) over de aanpassing van de vermogensaanwasbelasting en de doorontwikkeling van de vermogenswinstbelasting op de agenda van de ambtelijke vierhoek. Bij deze nota treft u de conceptbrief aan. Tijdens het overleg op 11 mei heeft u (stas en min) nog een aantal aanvullende vragen gesteld. Deze vragen beantwoorden we in deze nota.

Beslispunten

Bent u akkoord met de verzending van de brief aan de ambtelijke vierhoek? Hierbij zullen we nadrukkelijk aangeven dat het gaat om bespreken van opzet en inzet van de brief, terwijl we daarnaast met u de tekst nader uitwerken.

Kernpunten

Brief aanpassing vermogensaanwasbelasting en doorontwikkeling vermogenswinst

- In de brief wordt het bredere verhaal geschetst op weg naar een vermogenswinstbelasting.
- In de conceptbrief staan vier mogelijke aanpassingen genoemd om de effecten van de vermogensaanwasbelasting te verzachten:
  - Achterwaartse verliesverrekening van een jaar
  - Doorschuifregeling bij huwen en scheiden
  - Maatregel groen beleggen
  - Dekking uitbreiding startups en scale-ups
  - [nog te verwerken: partiële belastingplicht]
- Bij deze aanpassingen staat een korte toelichting, de gevolgen voor de uitvoerbaarheid en de budgettaire gevolgen.
- In de brief is omschreven wat de gevolgen zijn van het niet door laten gaan van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3.

Openstaande vragen naar aanleiding van overleg 11 mei 2026

- Onder het kopje 'toelichting' treft u een antwoord op de door u gestelde vragen over:
  - De win-winregeling
  - De EU-beleggingsrekening
  - Het uitbreiden van de definitie van startups en scale-ups
  - Het uitbreiden van de termijn van achterwaartse verliesverrekening van 1 naar 2 jaar vanaf 2030

- Verliesverrekening voor verliezen uit 2027
- Het (internationale) investeringsklimaat

Toelichting

Win-winregeling

- In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet wil stimuleren dat mensen hun spaargeld meer beleggen en dat daartoe een win-winlening wordt onderzocht.
- De win-winlening is een Vlaamse fiscale stimuleringsregeling voor particulieren die leningen verstrekken aan MKB-ondernemingen.
- Een Nederlandse variant zou zijn dat particulieren een fiscaal voordeel kunnen krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van een box 3-vrijstelling.
- Momenteel werkt EZK samen met ons aan een Kamerbrief over het stimuleren van durfkapitaal voor het MKB. U ontvangt de conceptbrief binnenkort. Daarin zal worden ingegaan op ontwerpkeuzes van verschillende denkbare varianten van fiscale stimuleringsmaatregelen. Ook zal worden gereageerd op het onderzoek van Dialogic *Stimulering risicodragend kapitaal voor het mkb en startups,* dat vorig jaar zonder kabinetsreactie met de Kamer is gedeeld. Uit het onderzoek van Dialogic komt onder andere naar voren dat de mate waarin een nieuwe fiscale maatregel extra investeringen stimuleert onzeker is. Dialogic beveelt onder meer aan om te bezien of knelpunten in de financiering van het mkb kunnen worden verholpen met aanpassing of uitbreiding van bestaande beleidsinstrumenten.
- Het voorgenomen tijdpad voor het onderzoek naar de win-winlening is dat toegewerkt wordt naar besluitvorming door het kabinet over dit onderwerp in het voorjaar van 2027.
- Nederland kende eerder een stimuleringsregeling voor mkb-financiering, de durfkapitaalregeling. De durfkapitaalregeling voorzag onder andere in een gemaximeerde vrijstelling in box 3, een persoonsgebonden aftrekpost voor geleden verliezen en een heffingskorting in box 1. Deze elementen kunnen ook overwogen worden bij een nieuwe regeling voor mkb-financiering en worden betrokken bij de verdere uitwerking van een mogelijke fiscale regeling.
- Het onderzoek van Dialogic benoemt dat adequate kaders en controle daarop van belang zijn om risico op misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Dit zal zorgen voor belasting van de uitvoering van de Belastingdienst. Het invoeren van een Win-winlening in de vorm van een vrijstelling in box 3 zou moeten worden ingepast in het ICT-portfolio van de Belastingdienst en is in ieder geval niet mogelijk per 2028.
- Op 29 mei heeft u een bwo met MEZK over het ondernemingsklimaat. Ambtelijk EZK en FIN hebben afgesproken het onderwerp van de win-winlening te agenderen. In die context wordt u nader geadviseerd.

EU-beleggingsrekening

- Conform de toezegging van de toenmalige staatssecretaris in het commissiedebat Eurogroep/Ecofin van 3 december 2025[1], worden op dit moment de mogelijkheden van de Europese beleggingsrekening (waaronder de mogelijkheden tot fiscale stimulering) onderzocht.
- In de Kamerbrief die vorig najaar is verstuurd, is over het fiche met daarin de aanbeveling over het faciliteren van een dergelijke beleggingsrekening aangegeven dat de prioriteit nu ligt bij de introductie van het nieuwe box 3-stelsel en dat daarna gekeken wordt naar eventuele fiscale stimulering.

[1] TZ 2025|2-008.

- Het is niet mogelijk om vóór de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel in 2028 een extra fiscale stimulans op te nemen voor de EU-beleggingsrekening omdat het onderzoek naar de mogelijkheden nog niet is afgerond en nog niet zeker is of een fiscale faciliteit het juiste middel is. Zodra het onderzoeksrapport er is, wordt u hierover nader geïnformeerd.
- De EU-beleggingsrekening staat los van de termsheet over het Finance Europe Label. Dat label is een keurmerk voor beleggingsproducten (zoals ETFs, andere aandelenmandjes, fondsen, maar geen beleggingsrekeningen). Als een product het keurmerk Finance Europe krijgt, betekent het dat dit voldoet aan de voorwaarden in de termsheet.[2]

Uitbreiden definitie startups en scale-ups

- In de brief over de aanpassingen van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 is een passage opgenomen over de voortgang van het wetsvoorstel over startups en scale-ups.
- U (stas en min) heeft gevraagd naar de reikwijdte van de definitie van startups en scale-ups.
- Over dit onderwerp ontvangt u een afzonderlijke nota.

Uitbreiden termijn achterwaartse verliesverrekening naar 2 jaar vanaf 2030

- Ten opzichte van de invoering van een eenjarige achterwaartse verliesverrekening vereist de implementatie van een meerjarige verliesverrekening in de ICT-systemen beperkt extra werk.
- Daarnaast zal een meerjarige verliesverrekening leiden tot meer handmatig werk voor de Belastingdienst. Voor de implementatie is van belang dat bij invoering de duur van de achterwaartse verliesverrekening wordt vastgesteld en niet meer wijzigt, en dat verliezen niet verder terug verrekend kunnen worden dan tot aan de invoeringsdatum van het stelsel WWR (dus 2028).
- Uitbreiding van de achterwaartse verliesverrekening leidt tot een hoge extra budgettaire derving in de eerste jaren. Cumulatief is de extra incidentele derving ten opzichte van de eenjarige achterwaartse verliesverrekening meer dan 2 miljard euro. Op lange termijn resteert een beperkte structurele derving van ongeveer 20 miljoen euro
- Een termijn van achterwaartse verliesverrekening van 2 jaar is vooral relevant als het inkomen in het eerste achterliggende jaar te laag is om het verlies (volledig) te verrekenen en voorwaartse verliesverrekening niet mogelijk is vanwege het eindigen van de belastingplicht (overlijden of emigratie).
- Als de belastingplicht niet eindigt, is het voordeel van een achterwaartse verliesverrekening met een termijn van 2 jaar voor de belastingplichtige dat hij minder lang op zijn mogelijkheid tot verrekening (en simpel gezegd zijn geld) hoeft te wachten.

Verliesverrekening voor verliezen uit 2027

- Bij de mogelijkheid van het verreken van verliezen uit 2027 en eerdere jaren, betekent dit dat twee stelsels met elkaar vermengd worden.
- Verrekening van een verlies uit 2027 met inkomen uit het nieuwe stelsel per 2028 is complex, omdat de twee stelsels zo verschillend zijn.
- Volgens het inkomensbegrip dat wordt gehanteerd in de tegenbewijsregeling zou een dalende WOZ-waarde in 2027 tot een verlies leiden. Als diezelfde daling zich in 2028 voordoet, leidt het echter niet tot

[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/06/05/signed-termsheet-of-the-finance-europe-official-version-05062025.

een verlies, omdat vanaf dat jaar voor onroerende zaken een vermogenswinstregime geldt. Dit zou ertoe leiden dat dezelfde situatie in 2027 wel tot een verrekenbaar verlies leidt, maar niet in 2025 of 2026 en ook niet meer vanaf 2028.
- Op grond van het huidige stelsel hebben belastingplichtigen met een lager vermogen dan het heffingvrije vermogen geen inkomen in box 3. Zij vallen niet onder de tegenbewijsregeling en kunnen dus geen werkelijk rendement opgeven, ook niet als hun werkelijke rendement negatief is (een verlies). Deze groep zou dus geen verliezen uit 2027 kunnen verrekenen. In het toekomstige stelsel wordt het heffingvrije vermogen afgeschaft en zal een deel van deze belastingplichtigen wel box 3-inkomen hebben, omdat ze boven het heffingsvrije resultaat uitkomen.
- Het is arbitrair om de grens te trekken bij verliezen uit 2027. Er zullen ook belastingplichtigen zijn die in 2027 geen verlies hebben, maar wel in 2026. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel op basis van werkelijk rendement is een logisch moment om verliesverrekening in te laten gaan.

<u>Gevolgen wetsvoorstel voor het (internationale) investeringsklimaat</u>
- Er zijn zorgen geuit over de effecten van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 op het investeringsklimaat.
- Veel investeerders in Nederlandse kapitaalmarkten zijn institutionele beleggers of andere rechtspersonen. Voor hen is de Wet inkomstenbelasting 2001, waaronder box 3, niet van toepassing.
- Internationale beleggers die als particulieren in Nederland beleggen worden alleen in box 3 aan belastingheffing onderworpen, wanneer zij investeren in vermogen waarover in internationale verdragen het heffingsrecht aan Nederland is toegewezen. Dat is bij box 3-vermogen doorgaans alleen het geval bij onroerende zaken die in Nederland zijn gelegen. Voor onroerende zaken voorziet het voorliggende wetsvoorstel in de vermogenswinstsystematiek.
- Ondernemingsvermogen van inwoners van Nederland valt in box 1 of box 2.
- Bovenstaande groepen hebben veruit de meeste invloed op het investeringsklimaat en voor hen geldt geen vermogensaanwasbelasting.
- Het beleggingsvermogen van inwoners van Nederland wordt volgens het vermogensaanwasregime belast, ongeacht of deze belastingplichtigen beleggen in Nederlandse ondernemingen, in buitenlandse ondernemingen of in een fonds dat aandelen heeft in zowel Nederlandse als buitenlandse ondernemingen.
- Voor inwoners van Nederland met beleggingsvermogen wordt de vermogensaanwas onder het huidige stelsel forfaitair belast. Het enige verschil met het toekomstige stelsel is de overgang van een forfaitair rendement naar het werkelijke rendement. De overgang naar het nieuwe stelsel wordt budgettair neutraal vormgegeven.
- Het risico op nadelige effecten voor het investeringsklimaat is zeer beperkt.

Communicatie
Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

AFEP

Persoonsgegevens

TER INFORMATIE
Aan

de staatssecretaris van Financiën

Datum
27 mei 2026

Notanummer
2026-0000237150

Bijlagen
geen

nota

Nota toelichting box 3

Aanleiding

U (MFin) heeft bij de dagstart op donderdag 21 mei aangegeven door te willen spreken over box 3 met StasFin. U wordt middels deze nota geïnformeerd over de gevolgen van het niet invoeren van Wet werkelijk rendement box 3 (WWR), welke aanpassingen/verzachtingen in beeld zijn en of er verdergaande opties zijn dan enkel aanpassingen aan het wetsvoorstel. Verder hebben wij een planning opgenomen van belangrijke mijlpalen tot de zomer.

Kernpunten

- Als de Wet werkelijk rendement box 3 niet wordt ingevoerd per 2028, leidt dit tot een budgettaire derving van jaarlijks € 2,4 mld. Dekking hiervoor zal gevonden moeten worden aan de lastenkant.
- Aanpassingen/verzachtingen bij de WWR zijn opgenomen in de nota van 21 mei jl. en de bijbehorende Kamerbrief. Deze opties zijn op korte termijn beperkt tot carry-back van 1 jaar, heffingskorting groen beleggen, doorschuifregeling huwen en scheiden, uitbreiding startups en scale-ups, verlagen tarief en verhogen heffingsvrij resultaat.
- Verdergaande opties zijn het op termijn invoeren van een vermogenswinstbelasting of het invoeren van een vermogensbelasting. Al deze opties kennen voor- en nadelen in de uitvoering en voor specifieke doelgroepen.

Toelichting

Huidige stelsel

- *Budgettair*: De derving als de WWR niet wordt ingevoerd bedraagt jaarlijks circa € 2,4 miljard. Deze derving zal in dat geval moeten worden gedekt
- *Uitvoering*: Het huidige stelsel met tegenbewijsregeling kan worden doorgetrokken.
- *Effecten groepen*: Als de WWR niet wordt ingevoerd zal het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling in stand blijven. Dit stelsel leidt tot asymmetrie in belastingheffing: Belastingplichtigen met hoge rendementen betalen geen belasting over rendementen boven het forfait. Belastingplichtigen met een lager werkelijk rendement kunnen tegenbewijs leveren. De manier waarop het werkelijke rendement voor de tegenbewijsregeling wordt bepaald leidt tot onvrede bij met name vastgoedbeleggers. Er is sprake van een vermogensaanwasbelasting (ook

voor onroerende zaken) zonder mogelijkheid van kostenaftrek of verliesverrekening.

Aanpassing Wet werkelijk rendement

- *Budgettair*: Binnen de WRR bestaan de volgende mogelijkheden om tot een aanpassing te komen:
  - Achterwaartse verliesverrekening van een jaar, budgettaire kosten bedragen cumulatief circa 3,4 mld. in eerste 5 jaar.
  - Doorschuifregeling bij huwen en scheiden, budgettaire kosten bedragen cumulatief circa 50 mln. in eerste 5 jaar.
  - Maatregel groen beleggen, budgettaire kosten zijn afhankelijk van de maatvoering.
  - Dekking uitbreiding startups en scale-ups, budgettaire kosten zijn onbekend.
- *Uitvoering:* herprioritering is nodig in het ICT-portfolio voor Inkomensheffingen, waardoor procesverbeteringen moeten worden uitgesteld en (afhankelijk van welke aanpassingen moeten worden doorgevoerd) geen ruimte is om hierin nieuwe beleidswensen te implementeren tot en met 2029. Voor deze aanpassingen moeten nog uitvoeringstoetsen gedaan worden na opstellen van de wetstekst.
- *Effect doelgroep:* Werkelijk rendement wordt belast, naarmate het rendement hoger is betaalt men meer belasting. Aandeelhouders in start-scaleups zijn gebaat bij aanpassingen. De in de vorige nota opgenomen aanpassingen van de WWR verlichten de belastingdruk voor beleggers in specifieke situaties (mn verliezen in eerste jaren).

Vermogenswinstbelasting

- *Budgettair:* Op basis van de huidige inzichten zou de derving uitkomen op cumulatief tenminste € 10 miljard in de eerste vijf jaar vanaf het jaar van invoering. Deze derving moet gedekt worden op het moment dat het besluit wordt genomen.
- De raming is nog een ruwe inschatting, omdat er nog enkele vereenvoudigende veronderstellingen zijn gemaakt en de effecten afhangen van de precieze vormgeving van het wetsvoorstel, zoals de vraag of er mitigerende maatregelen worden geïntroduceerd rond de verwachte gedragseffecten. Bij het nader uitwerken van het wetsvoorstel wordt een definitieve raming opgesteld die bij indiening van het wetsvoorstel ter certificering wordt aangeboden aan het CPB.
- *Uitvoering:* Voor het invoeren van een volledige vermogenswinstbelasting is tijd nodig voor de wetgeving en implementatie. Een wetsvoorstel voor de volledige vermogenswinstbelasting kan volgens de huidige planning op Prinsjesdag 2028 aan de TK worden aangeboden, zoals verzocht in de motie Vermeer.[1]
- De doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting is een zeer grote structuurwijziging in de systemen van de Belastingdienst. De exacte omvang hiervan moet nader worden onderzocht. Op basis hiervan wordt de inpasbaarheid bepaald.
- In de ICT-portfolio voor Inkomensheffingen is beperkte tot geen ruimte tot en met 2029. Afhankelijk van de aanvullende aanpassingen die nog worden doorgevoerd in de Wet werkelijk rendement box 3 is een

[1] Kamerstukken II 2025/26, 36748, nr. 35

prioritering nodig tussen verschillende beleidswensen, waaronder de Basisverzekering Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen
- Ook als de doorontwikkeling van box 3 de hoogste prioriteit krijgt, ligt de vroegst mogelijke ingangsdatum van een volledige vermogenswinstbelasting naar verwachting na 2030. Dit is ook het geval als de WWR niet als tussenstap zou worden ingevoerd.
- *Doelgroep:* Een volledige vermogenswinstbelasting is gunstiger voor beleggers in vermogensbestanddelen die in het huidige voorstel in de vermogensaanwasbelasting vallen (met name aandelen en andere effecten). Dit komt omdat zij niet meer jaarlijks belasting betalen over de waardeontwikkeling maar pas bij realisatie (zoals bij verkoop). Dit belastinguitstel leidt tot voordeel voor belastingplichtigen.

Vermogensbelasting
- *Budgettair:* de opbrengst van een vermogensbelasting op het box 3-vermogen hangt af van meerdere beleidsmatige keuzes zoals de hoogte van het heffingvrije vermogen en de vormgeving van een eventuele anticumulatieregeling, en van mogelijke gedragseffecten.
- In de hypothetische situatie dat in 2026 een vermogensbelasting zou zijn ingevoerd exclusief anticumulatieregeling en exclusief gedragseffecten, zou een tarief van 1,49% nodig zijn geweest voor een budgetneutrale vermogensbelasting ten opzichte van het huidige forfaitaire stelsel zonder tegenbewijsregeling. Dit percentage ligt hoger dan de 1,2% (= 30% x 4%) uit het verleden.
- *Uitvoering:* Een vermogensbelasting is een nieuw belastingmiddel waar zowel qua wetgeving als voor de uitvoering aanzienlijke voorbereidingstijd nodig zal zijn. Naar verwachting is invoering niet sneller te realiseren dan een volledige vermogenswinstbelasting.
- Uit het advies van de landsadvocaat volgt dat een anticumulatiebepaling opgenomen moet worden om bij te dragen aan de juridische houdbaarheid. De vermogensbelasting is dan gemaximeerd op een bepaald percentage van het inkomen uit het vermogen. Dit wordt ook wel een samenloopbepaling of anticumulatiebepaling genoemd. Ook de vermogensbelasting die in Nederland voor 2001 van toepassing was, had zo'n anticumulatiebepaling.
- Hierdoor zijn bij een vermogensbelasting ook bepalingen nodig om het inkomen uit vermogen te bepalen. Dit voegt complexiteit toe aan een vermogensbelasting. Eventueel kan een vermogensbelasting ook worden gecombineerd met een belasting op inkomsten uit vermogen. Daarnaast vergt een vermogensbelasting bijvoorbeeld onderzoek naar gevolgen voor inkomensafhankelijke regelingen, internationale aspecten en de grondslag van de belasting.
- *Doelgroep:* Bij een vermogensbelasting zullen belastingplichtigen met een laag rendement (zoals spaarders) hetzelfde belastingtarief betalen als belastingplichtigen met een hoog rendement (zoals succesvolle beleggers), ongeacht hoe groot het vermogen is. Dit geldt voor het deel van het vermogen boven de vrijstelling. Hierdoor wordt het gestimuleerd om in vermogensvormen te investeren met een hoger (gemiddeld) rendement. Een progressief tarief icm met een vrijstelling aan de voet kan dit effect verminderen.
- Dit kan bijdragen aan het verlagen van de spaarratio in Nederland waardoor er meer geïnvesteerd wordt in risicovollere investeringen.

Tegelijkertijd is dit de kern van de kritiek op het oorspronkelijke box 3-stelsel wat door spaarders juridisch kan worden aangevochten. Een ander nadeel bij de vermogensbelasting – dat ook optrad bij de vermogensbelasting 2001 - is dat het belastingontwijking in de hand werkt doordat vermogende particulieren hun inkomen uit vermogen (kunstmatig) kunnen verlagen, waardoor zij door de anticumulatiebepaling geen vermogensbelasting betalen.

Overig

- Tabel 1 geeft de budgettaire gevolgen weer van de verschillende scenario's.

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
Forfaitair + tegenbewijs (huidige stelsel)	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400	-2400
Aanpassing WWR										
1 jaar carry back	-1236	-1010	-526	-367	-250	-197	-162	-131	-110	-12
Echtscheiding	-3	-5	-8	-11	-13	-16	PM	PM	PM	PM
Huwelijken	0	0	-1	-1	-1	-1	PM	PM	PM	PM
Heffingskorting groen beleggen	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Start-ups en scale-ups	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Vermogenwinst belasting										
Uitstel huidig stelsel	-2400	-2400	-2400	-2400	0	0	0	0	0	0
Invoering VWB[2]					PM	PM	PM	PM	PM	PM
Vermogensbelasting										
Uitstel huidig stelsel	-2400	-2400	-2400	-2400	0	0	0	0	0	0
Invoering budget-neutrale vermogensbelasting[3]					0	0	0	0	0	0

Planning

Planning behandeling Eerste Kamer en kamerbrief box 3

Datum en tijd	Activiteit
Dinsdag 26 mei	Inbreng verslag EK
Donderdag 28 mei	Kamerbrief in ambtelijke vierhoek

[2] De derving van een vermogenswinstbelasting bedraagt circa €10 mld. in de eerste 5 jaar na invoering. De exacte spreiding van deze derving over de jaren is onbekend.
[3] De opbrengst van een vermogensbelasting is sterk afhankelijk van de vormgeving en aannames. In deze tabel is gekozen voor budget-neutraliteit maar het is onzeker welk percentage hierbij nodig is een eerste inschatting is circa 1,5%. Afhankelijk van het percentage en andere factoren kan de opbrengst hoger of lager liggen.

Woensdag 3 juni	Versie kamerbrief voor politieke vierhoek in tas
Vrijdag 5 juni	Kamerbrief voor politieke vierhoek naar AZ
Dinsdag 9 juni	Kamerbrief in politieke vierhoek
Woensdag 10 juni	Antwoorden vragen EK in tas
Vrijdag 12 juni	Antwoorden EK uiterlijk versturen (verzoek EK)
Woensdag 17 juni	Uiterlijk versturen Kamerbrief (i.v.m. debatten)
Dinsdag 23 juni	In potlood: plenair debat EK over wetsvoorstel
Woensdag 24 juni	Commissiedebat fiscaliteit TK

Communicatie
nvt

Politiek/bestuurlijke context
nvt

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

4/6/26

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën
de minister

Persoonsgegevens

nota

Nieuwe versie kamerbrief box 3

Datum
29 mei 2026

Notanummer
2026-0000248695

Bijlagen
1. Kamerbrief

Aanleiding

Op woensdag 27 mei jl. heeft u gesproken over de kamerbrief over aanpassingen aan het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 en doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting. Op donderdag 4 juni a.s. is een vervolgbespreking gepland. Met deze nota leggen wij u een nieuwe versie van de brief voor waarin we uw opmerkingen hebben verwerkt en beantwoorden wij vragen die u heeft gesteld.

Beslispunten

Verzending brief

Bent u akkoord met verzending van de brief aan de vierhoek?

feedback actiepunt

Opname budgettaire reeksen

Bent u akkoord met het niet opnemen van de volledige tentatieve budgettaire reeksen voor een vermogenswinstbelasting en voor het uitstellen van de Wet werkelijk rendement in de kamerbrief?

spaarregels ☐

Dekking uitvoeringskosten achterwaartse verliesverrekening

Wij adviseren u om – wanneer besloten wordt tot de introductie van achterwaartse verliesverrekening - de uitvoeringskosten (struc. € 2,2 mln) van het invoeren van een achterwaartse verliesverrekening te dekken uit de gereserveerde middelen voor de uitvoering van de Wet werkelijk rendement box 3 op de Aanvullende Post. Bent u hiermee akkoord?

Kernpunten

- Wanneer in augustus dekking wordt gevonden voor de introductie van een achterwaartse verliesverrekening, zullen de uitvoeringskosten gedekt worden uit de gereserveerde middelen voor de uitvoering van de Wet werkelijk rendement box 3 op de Aanvullende Post. De uitvoeringskosten bedragen 3 miljoen in 2029, € 2,5 miljoen in 2030 en structureel € 2,2 miljoen. Dit past binnen de € 113 miljoen die gereserveerd staat op de Aanvullende Post.
- Er geldt een voorbehoud met betrekking tot de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen. De inpasbaarheid en de uitvoering van met name de doorschuifregeling is nog onduidelijk.
- Onder het kopje 'toelichting' treft u een antwoord op de door u gestelde vragen over:

- Een toelichting op de derving bij het niet invoeren van de Wet werkelijk rendement;
- Een toelichting op de derving bij doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting;
- Familiebedrijven;
- Achterwaartse verliesverrekening voor een periode van twee jaar;
- Startups en scale-ups;
- Pensioenopbouw en box 3.

Toelichting

Toelichting derving uitstel WWR

- De kosten van het uitstellen van de Wet werkelijk rendement met een jaar zijn circa € 2,4 miljard. Deze derving is vorig jaar geraamd met een simulatiemodel dat speciaal voor de Wet tegenbewijsregeling box 3 is ontwikkeld. De gebruikte veronderstellingen en de uitkomsten zijn gecertificeerd door het CPB. De kosten van het aanhouden van de tegenbewijsregeling zullen begin augustus, wanneer er nieuwe gegevens bekend zijn, worden geactualiseerd.
- Het simulatiemodel maakt gebruik van historische aangiftegegevens van de Belastingdienst, aangevuld met onder andere WOZ-gegevens van onroerende zaken, cijfers van DNB, CPB en de Commissie Parameters. Ook hebben enkele banken op vertrouwelijke basis gegevens over het gemiddelde rendement van effectenportefeuilles en de spreiding daarin gedeeld. Met deze gegevens simuleert het model per persoon, per vemogenscategorie een rendement. Het model berekent meerdere scenario's en op basis van hun waarschijnlijkheid worden de uitkomsten van deze scenario's als gewogen gemiddelde bij elkaar opgeteld.
- De kosten van de tegenbewijsregeling vallen relatief hoog uit, omdat er veel spreiding zit in de behaalde rendementen. Ook in een relatief goed beursjaar kunnen sommige beleggers verliezen leiden. Dit in combinatie met het feit dat in de Wet tegenbewijs box 3 het belaste rendement gemaximeerd op het forfaitaire rendement, zorgt voor een relatief hoge derving bij het voortzetten van de tegenbewijsregeling.
- Het basispad waartegen de kosten van het aanhouden van de tegenbewijsregeling moeten worden afgezet is de raming voor het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3. Dit basispad fluctueert. Het eerste jaar is hier een grote opbrengst, gevolgd door een paar jaar derving en structureel weer een opbrengst.
- Om de totale effecten van een jaar uitstel te illustreren laat onderstaande tabel de budgettaire reeks zien als het stelsel Wet Werkelijk Rendement een jaar later ingevoerd zou worden. Om de effecten duidelijk te illustreren is hierbij afgezien van het feit dat bij invoering van WWR in 2029 de budgettaire reeksen nog aangepast zouden moeten worden aan een nieuw basisjaar en daarmee licht gaat schuiven. Ook is in deze reeksen uitgegaan van het huidige wetsvoorstel WWR, dus zonder eventuele aanpassingen zoals de carry back. Door het uitboeken van WWR en het een jaar later weer inboeken resulteert een grillige reeks, waardoor de eigenlijke kosten van een jaar uitstel niet meer helder zijn. We adviseren daarom om deze reeks niet op te nemen in de Kamerbrief, maar simpelweg de kosten van uitstel van circa € 2,4 mld per jaar te communiceren.
- De tegenbewijsregeling kent, in tegenstelling tot de Wet werkelijk rendement, geen kostenaftrek. Specifiek voor vastgoedbeleggers is dit een knelpunt. Bij

het langer aanhouden van de tegenbewijsregeling, zal de roep om kostenaftrek mogelijk weer aantrekken. Eerder is geraamd dat het toevoegen van kostenaftrek in de tegenbewijsregeling circa € 450 miljoen per jaar kost.

Budgettaire gevolgen van het een jaar laten invoeren van de Wet werkelijk rendement

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
WWR niet per 2028	-1.059	-74	128	176	101	14	-86	-178	-294	-1.997
Kosten jaar uitstel (Tegenbewijs)	-2.400									
WWR per 2029		1.059	74	-128	-176	-101	-14	86	178	1.997
Saldo	-3.459	985	202	48	-75	-87	-100	-92	-116	0

Derving vermogenswinstbelasting

- Een aantal jaar geleden is een eerste ruwe inschatting gemaakt van de budgettaire derving bij het invoeren van een volledige vermogenswinstbelasting. Deze raming is ondertussen geactualiseerd met gegevens van de grote Nederlandse banken en brokers en de beste inzichten die op dit moment beschikbaar zijn. De basis voor de raming van de budgettaire effecten van volledige vermogenswinstbelasting (VWB) is het simulatiemodel waarmee ook de reeds gecertificeerde effecten van WWR zijn geraamd. In dat simulatiemodel is VWB al ingebouwd voor onroerend goed. In aanvulling daarop hebben we in het model ook een VWB voor effecten (aandelen, obligaties en ETF's) ingebouwd. Effecten is naast vastgoed dat in het hybride stelsel al onder een vermogenswinstregime valt, de grootste vermogenscategorie met waardeontwikkeling. Onder andere kapitaalverzekeringen zijn echter nog niet meegenomen in deze raming. Daarmee is de raming een onderschatting van de totale effecten van een volledige VWB. Doordat de wetgeving rondom een volledige vermogenswinstbelasting nog niet is uitgewerkt, kunnen ook de budgettaire effecten ervan vanzelfsprekend slechts indicatief bepaald worden.
- De geraamde budgettaire gevolgen komen vooralsnog op onderstaande reeks uit. De cumulatieve derving van het invoeren van vwb op effecten komt volgens deze inschatting op cumulatief over de eerste vijf jaar bijna € 12 miljard uit. Deze reeks zal nog verder verfijnd worden en er zullen diverse gevoeligheidsanalyses op uitgevoerd worden. Daarnaast zijn nog niet alle vermogensbestanddelen in deze raming opgenomen. Daarom adviseren we om deze reeks niet in de Kamerbrief op te nemen. Wel kan met zekerheid gesteld worden dat de cumulatieve geraamde effecten van het invoeren van een vwb over de eerste vijf jaar tenminste € 10 miljard zullen zijn.

Budgettaire gevolgen van het invoeren van Vermogenswinstbelasting in plaats van WWR per 2028 [NB Uitvoeringstechnisch is dit niet mogelijk].

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
Voorlopige raming voor vermogens-winst voor vastgoed en effecten per 2028	-4.352	-2.777	-2.002	-1.509	-1.168	-880	-732	-622	-497	-30

- Ter illustratie is hieronder ook een illustratieve tabel opgenomen met de totale effecten als in één keer wordt overgegaan naar een stelsel van

vermogenswinst. Voor deze reeks is verondersteld dat dat in 2032 gebeurt en dat tot 2031 het forfaitaire stelsel met tegenbewijs wordt aangehouden.

Budgettaire gevolgen van het uitstellen van de Wet werkelijk rendement tot en met 2031 en de voorlopige budgettaire inschatting van een vermogenswinstbelasting op vastgoed en effecten per 2032.

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
WWR niet per 2028	-1.059	-74	128	176	101	14	-86	-178	-294	-1.997
Aanhouden tegenbewijs	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400						
Virtueel WWR per 2032					1059	74	-128	-176	-101	1997
Effect VWB ten opzichte van WWR (voorlopige raming)					**-4352**	**-2777**	**-2002**	**-1509**	**-1168**	**-30**
Saldo	-3.459	-2.474	-2.272	-2.224	-3.192	-2.689	-2.216	-1.863	-1.563	-30

Familiebedrijven

- U heeft gevraagd om een toelichting naar waarom familiebedrijven niet onder de vermogenswinstbelasting vallen in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3.
- Oorspronkelijk vielen aandelen en winstbewijzen in familiebedrijven in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 onder een vermogenswinstbelasting, net als startende ondernemingen en onroerende zaken.
- Hierop is een staatssteunanalyse gevraagd aan NautaDutilh. Volgens NautaDutilh is een uitzondering op de vermogensaanwasbelasting (VAB) voor familiebedrijven niet goed te verantwoorden. De rechtvaardiging voor een afwijking van een VAB moet worden onderzocht in het licht van de relevante doelstellingen, te weten het draagkrachtbeginsel, het tegengaan van belastingontwijking en administratieve beheersbaarheid.
- Volgens het advies van NautaDutilh is het concept familiebedrijf geen homogene categorie, en leent het zich daarom niet (of nauwelijks) voor een uniforme, bruikbare definitie. Daar komt bij dat de in het oorspronkelijke wetsvoorstel opgenomen definitie en afbakening van een familiebedrijf leidt tot een heel brede groep ondernemingen. Zo is volgens NautaDutilh goed denkbaar dat familiebedrijven onder de huidige definitie variëren van kleine ondernemingen (zoals een lokale ondernemer) tot grote multinationals.
- Een nauwere definitie brengt volgens het advies geen oplossing. Ook dan blijft het lastig om een objectieve en eenduidige onderbouwing te formuleren die voldoende precies van toepassing is op de begunstigde ondernemingen op basis van rechtvaardigingsgronden die aanvaardbaar zijn in het licht van de doelstellingen van het betrokken belastingstelsel.
- U heeft ook gevraagd naar de vormgeving van de BOR in relatie tot familiebedrijven. De BOR en de DSR staan in principe voor alle bedrijven open, er hoeft geen sprake te zijn van een familierelatie. Wel moet sprake zijn van een aanmerkelijk belang. Een dergelijk aanmerkelijk belang valt in box 2, niet in box 3.
- De BOR en DSR hebben alleen betrekking op het ondernemingsvermogen en niet op het beleggingsvermogen in het bedrijf. Voor een IB-ondernemer geldt bijvoorbeeld dat gekeken moet worden welk vermogen bij zijn onderneming hoort. De rest kwalificeert als beleggingsvermogen, ook als het op de balans

van de onderneming staat. Dit betekent ook dat een beleggings-bv geen gebruik kan maken van de BOR en de DSR.

Achterwaartse verliesverrekening voor een periode van twee jaar

- U (min) heeft ook gevraagd naar de mogelijkheden om de achterwaartse verliesverrekening uit te breiden naar een periode van twee jaar.
- Uitbreiding naar een periode van twee jaar kent een fors hogere budgettaire derving: ruim € 2,2 miljard in het eerste jaar, ten opzichte van € 1,2 miljard in het eerste jaar voor een achterwaartse verliesverrekening van één jaar.
- Een uitbreiding betekent ook meer handmatig werk voor de Belastingdienst.
- Wij adviseren u – gezien de al forse dekkingsopgave – geen achterwaartse verliesverrekening van twee jaar voor te stellen.

Startups en scale-ups

- U heeft gevraagd om ruimhartig mee te denken met de sector voor verbeteringen in het wetsvoorstel Wet fiscale stimulering startups en scale-ups. Het wetsvoorstel is recent ter internetconsultatie aangeboden. Uit de reacties op de internetconsultatie komen verschillende wensen voor verbeteringen naar voren. Wij hebben de afgelopen weken nader overleg gevoerd met de sector over de wensen.
- Een groot deel van de wensen ziet op aanpassingen van de regeling voor medewerkersparticipaties in de loonbelasting. Voor box 3 is het belangrijkste punt de wens om de regeling uit te breiden naar indirecte investeringen in startups en scale-ups, via een niet-transparant beleggingsfonds dat (grotendeels) in startups en scale-ups investeert. Het wetsvoorstel ziet nu op directe investeringen in startups en scale-ups (dit kan eventueel via een fiscaal transparant beleggingsfonds, maar niet via niet-transparante beleggingsfondsen).
- Wij onderzoeken of deze uitbreiding uitvoerbaar vorm te geven is voor RVO en Belastingdienst. Daarnaast is een belangrijk aandachtspunt dat vanuit staatssteunperspectief een rechtvaardiging nodig is voor het onderscheid in behandeling tussen deze fondsen en andere beleggingsfondsen in box 3. Wij zijn hierover in overleg met EZK en de sector.
- De uitbreiding zal zorgen voor een budgettaire derving, de hoogte hiervan onderzoeken wij nog.

Pensioenopbouw en box 3

- U (minister) heeft gevraagd hoe pensioenopbouw zich verhoudt tot box 3.
- In beginsel is box 3 niet bedoeld om daarin pensioen op te bouwen. De fiscaal gefacilieerde opbouw van oudedagsvoorzieningen (pensioen en lijfrenten) vindt primair plaats in de loonbelasting en box 1 van de inkomstenbelasting. Veel werknemers bouwen verplicht pensioen op. Voor bijvoorbeeld ondernemers en werknemers zonder pensioenregeling bestaat de mogelijkheid voor opbouw in box 1 via een lijfrente (premies aftrekbaar). De aanspraken zijn in beide gevallen onbelast en belastingheffing vindt pas plaats in de uitkeringsfase.
- Boven de aftoppingsgrens (de maximering van het pensioengevend inkomen op € 137.800 in 2026) bestaat in box 3 wel de mogelijkheid om over het deel van het inkomen dat deze grens overschrijdt (vrijwillig) nettopensioen of nettolijfrente op te bouwen. Deze aanspraken zijn vrijgesteld in box 3, maar wel geblokkeerd tot aan de pensioengerechtigde leeftijd, en ook geblokkeerd tot aan de pensioengerechtigde leeftijd.

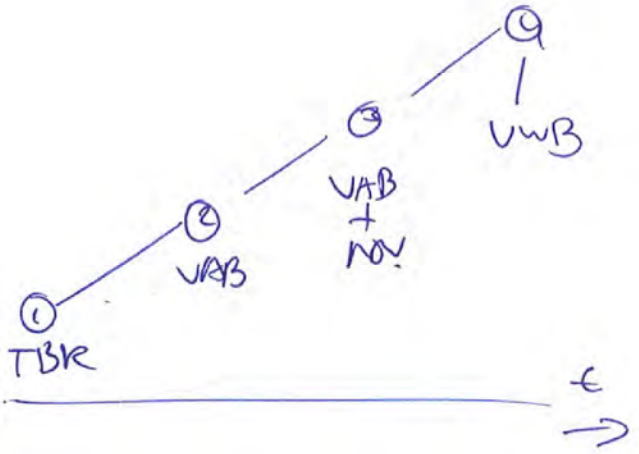
- Burgers die niet verplicht pensioen opbouwen kunnen er in plaats van een lijfrente in box 1 ook voor kiezen om vermogen op te bouwen in box 3. Bijvoorbeeld door gewoon te sparen, zelf te beleggen in onroerende zaken of in aandelen. Dit is dan belast volgens de reguliere regels in box 3 en niet wanneer het wordt opgenomen. De burger kan over dit vermogen vrij beschikken en ook aanwenden voor andere zaken dan het pensioen.
- Bij fiscaal gefaciliteerde producten in box 1 zit het vermogen vast tot de pensioendatum. Vanaf pensioendatum keert het opgebouwde vermogen periodiek uit, veelal tot overlijden. Deze insteek (geblokkeerd tot pensioeningangsdatum) kan voor burgers die niet verplicht pensioen opbouwen de aanleiding zijn om zelf vermogen op te bouwen in box 3. Daarmee houden ze zelf beschikking over het geld en hoeven ze niet te wachten met aanwending daarvan tot pensioendatum. Deze keuze heeft echter wel fiscale consequenties, namelijk box 3-belasting.

Communicatie
Niet van toepassing

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

INTRO

1 → 4
≠ sheller
dan 1, 2, 3, 4

(I) NADELEN

(II) BETER DAN (I) WANT

(III) NOODZAKELIJK WANT — ook tijd

(IV) GARANTIE DAT hij komt

MIS

- win–win
- waarborgmis (prc)
- landgoed (CIDA – Appingedam)

VRAAG

- Oehlkers
- AUGUSTUS

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de staatssecretaris van Financiën
de minister

Persoonsgegevens

nota

Toelichting bij cijfers box 3

Datum
5 juni 2026

Notanummer
2026-0000251209

Bijlagen
1. Motie Grinwis

Aanleiding

Deze nota licht de raming van eventueel uitstel van de Wet werkelijk rendement (WWR) toe met bandbreedtes bij verschillende rendementen, geeft de budgettaire reeks van een vermogenswinstbelasting op onroerend goed en effecten en de reeksen voor 1 en 2 jaar carry back met toelichting. Ook bevat de nota de budgettaire tabel met reeksen voor mogelijke verzachtende maatregelen voor de Wet werkelijk rendement.

Kernpunten

- De kosten voor het langer aanhouden van het forfaitaire stelsel met tegenbewijs zijn circa € 2,4 miljard per jaar. Hier komen de kosten van uitstel of afstel van de WWR nog bovenop. De kosten zijn zo hoog, omdat het belaste rendement in de Wet Tegenbewijs gemaximeerd wordt op het forfait.
- De bandbreedtes bij deze raming zijn relatief beperkt: 1%-punt hogere rendementen op aandelen leiden tot € 84 miljoen aan lagere kosten voor uitstel. De reden is dat de spreiding groot is: naast beleggers met hoge koerswinsten zijn er ook altijd beleggers met verliezen.
- De voorlopige raming van een vermogenswinstbelasting op onroerend goed en effecten komt uit op een derving van € 4,4 miljard in het eerste jaar en cumulatief bijna € 12 miljard in de eerste 5 jaar. De volledige reeks staat in de toelichting. De raming is een onderschatting voor een volledige vermogenswinstbelasting, omdat nog niet alle vermogensbestandsdelen in de raming zijn verwerkt.
- Een 2-jarige achterwaartse verliesverrekening kost in het eerste jaar ruim 2,2 miljard euro. Dat is ongeveer 1 miljard euro meer dan bij eenjarige verliesverrekening. De volledige reeks staat in de toelichting.
- In deze nota is geprobeerd om de relevante cijfers met een heldere toelichting te presenteren, maar we zijn ons ervan bewust dat dit nog steeds de nodige vragen kan oproepen. Graag horen we daarom of deze nota beantwoordt aan uw behoefte en welke aanvullende vragen u heeft. Als het behulpzaam is, lichten we de verschillende elementen ook graag mondeling verder toe.

Toelichting

Toelichting derving uitstel WWR

- De kosten van het uitstellen van de Wet werkelijk rendement met een jaar zijn circa € 2,4 miljard. Deze derving is vorig jaar geraamd met een

simulatiemodel dat speciaal voor de Wet tegenbewijsregeling box 3 is ontwikkeld. De gebruikte veronderstellingen en de uitkomsten zijn gecertificeerd door het CPB. De kosten van het aanhouden van de tegenbewijsregeling kunnen begin augustus, wanneer er nieuwe gegevens (zoals de macro economische voorspellingen van het CPB) bekend zijn, worden geactualiseerd.

- Het simulatiemodel maakt gebruik van historische aangiftegegevens van de Belastingdienst, aangevuld met onder andere WOZ-gegevens van onroerende zaken, cijfers van DNB, CPB en de Commissie Parameters. Ook hebben enkele banken op vertrouwelijke basis gegevens over het gemiddelde rendement van effectenportefeuilles en de spreiding daarin gedeeld. Met deze gegevens simuleert het model per persoon, per vermogenscategorie een rendement. Het model berekent meerdere scenario's en op basis van hun waarschijnlijkheid worden de uitkomsten van deze scenario's als gewogen gemiddelde bij elkaar opgeteld. De bijlage bevat de ramingstoelichting voor de Wet Tegenbewijs, zoals die vorig jaar naar de Tweede Kamer is gestuurd.
- De kosten van de tegenbewijsregeling zijn zo hoog omdat het belaste rendement op het forfaitair rendement gemaximeerd wordt. Een hoger forfait beperkt daarom de kosten voor uitstel significant. Ter indicatie, als huuropbrengsten en voordeel uit eigen gebruik worden meegenomen in het forfait kost een jaar uitstel circa € 1,2 miljard.
- De verdere verklaring voor de hoge kosten van de tegenbewijsregeling zit in de grote spreiding in de behaalde rendementen. Ook in een relatief goed beursjaar kunnen sommige beleggers verliezen leiden. Dit in combinatie met het feit dat in de Wet tegenbewijs box 3 het belaste rendement gemaximeerd wordt op het forfaitaire rendement, zorgt voor een relatief hoge derving bij het voortzetten van de tegenbewijsregeling.
- Het basispad waartegen de kosten van het aanhouden van de tegenbewijsregeling moeten worden afgezet is de raming voor het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3. Dit basispad fluctueert. Het eerste jaar is hier een grote opbrengst van ruim 1 miljard euro, gevolgd door een paar jaar derving en structureel weer een opbrengst.
- Dat betekent dat bij uitstel ook de grote opbrengst van WWR naar achteren schuift. Onderstaande tabel illustreert de budgettaire effecten als het stelsel Wet Werkelijk Rendement een jaar later ingevoerd wordt. Verderop in de nota staan ook de budgettaire effecten als Wet Tegenbewijs nog enkele jaren in stand blijft en dan wordt overgestapt naar VWB.

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van het een jaar later invoeren van de Wet werkelijk rendement

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
WWR niet per 2028	-1.059	-74	128	176	101	14	-86	-178	-294	-1.997
Kosten jaar uitstel (Tegenbewijs)	-2.400									
WWR per 2029		1.059	74	-128	-176	-101	-14	86	178	1.997
Saldo	-3.459	985	202	48	-75	-87	-100	-92	-116	0

Bandbreedtes derving uitstel WWR

- De uiteindelijke kosten voor het uitstel van de Wet werkelijk rendement zijn afhankelijk van verschillende parameters.
- Belangrijk hierbij zijn de veronderstelde rendementen. In de raming is uitgegaan van een gemiddeld rendement op aandelen van 7,4% en een gemiddelde

waardeontwikkeling van woningen van 5,1%. In een goed beursjaar zullen de kosten lager zijn dan in een slecht beursjaar.

- Als reactie op een motie van De heer Grinwis heeft uw voorganger op 27 mei 2025 een gevoeligheidsanalyse voor de aandelenmarkt en verhuurmarkt met de Kamer gedeeld, waarin de effecten van grote wijzigingen in de betreffende parameters zijn gesimuleerd. Die analyse gaat over 2026, maar is representatief voor latere jaren. Daaruit blijkt dat bij een verdubbeling van de rendementen op aandelen naar gemiddeld +15% de derving ongeveer 500 mln euro lager wordt. De betreffende Kamerbrief vindt u als bijlage bij deze nota.
- Onderstaande tabel geeft een indicatie voor de budgettaire effecten van beperkte wijzigingen in de rendementen. Hieruit blijkt dat een verhoging van de rendementen op een vermogenscategorie met 1%-punt afhankelijk van de categorie tussen de 50 en 200 miljoen euro aan derving scheelt.
- Het feit dat de derving relatief hoog blijft, heeft vooral te maken met de grote spreiding in de beleggingsresultaten.

Tabel 2 Effecten voor de kosten van uitstel Wet werkelijk rendement, waarbij de belangrijkste macro-economisch parameters fluctueren met -1%-punt tot +1%-punt ten opzichte van het gemiddelde zoals in de raming gebruikt. Een positief getal betekent dat de kosten voor uitstel lager zijn en een negatief getal betekent dat de kosten voor uitstel hoger zijn. Met deze cijfers kunnen globale bandbreedtes berekend worden voor verschillende aannames over de ontwikkeling van rendementen.

	Verschil met raming in mln euro's
Rendement op aandelen +1%-punt	84
Rendement op aandelen -1%-punt	-76
Rendement op obligaties +1%-punt	54
Rendement op obligaties -1%-punt	-37
Waardeontwikkeling vastgoed +1%-punt	187
Waardeontwikkeling vastgoed -1%-punt	-190
Verhuuropbrengst +1%-punt	83
Verhuuropbrengst -1%-punt	-83

- Het verschil tussen de uiteindelijke realisatie en de raming is niet lastenrelevant en loopt in het saldo. Belangrijk is dat ook het basispad (WWR) gevoelig is voor conjunctuurschommelingen. Een slecht beursjaar leidt zowel bij de tegenbewijsregeling als bij de Wet werkelijk rendement tot lagere opbrengsten dan geraamd. In beide gevallen loopt zo'n tegenvaller in het saldo.

Derving vermogenswinstbelasting

- De basis voor de raming van de budgettaire effecten van volledige vermogenswinstbelasting (VWB) is het simulatiemodel waarmee ook de reeds gecertificeerde effecten van WWR zijn geraamd. In dat simulatiemodel is een vermogenswinstbelasting al ingebouwd voor onroerend goed. In aanvulling daarop hebben we in het model ook een vermogenswinstbelasting voor effecten (aandelen, obligaties en ETF's) ingebouwd. Effecten is naast vastgoed dat in het hybride stelsel al onder een vermogenswinstregime valt, de grootste vermogenscategorie met waardeontwikkeling. Onder andere kapitaalverzekeringen zijn echter nog niet meegenomen in deze raming. Daarmee is de raming nog een onderschatting van de totale effecten van een volledige vermogenswinstbelasting.
- De geraamde budgettaire gevolgen van een vermogenswinstbelasting op onroerend goed en effecten komen vooralsnog op onderstaande reeks uit. Deze reeks zal nog verder verfijnd worden.
- De derving van een vermogenswinstbelasting zal in het eerste jaar van invoering meer dan 4 miljard euro bedragen. In de jaren erop zal de jaarlijkse derving geleidelijk afnemen. Structureel is sprake van een beperkte derving van 30 miljoen euro.
- Een vermogenswinstbelasting geeft een aanzienlijke verschuiving van de belastingopbrengsten in de tijd, omdat in het model wordt aangenomen dat een aandelenportfolio circa iedere 4,5 jaar wordt verkocht. Dat betekent in de eerste jaren ruim driekwart van de opbrengst wordt doorgeschoven.

Budgettaire gevolgen van het invoeren van Vermogenswinstbelasting in plaats van WWR per 2028 [NB Uitvoeringstechnisch is dit niet mogelijk].

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
Voorlopige raming voor vermogenswinst voor vastgoed en effecten per 2028	-4.352	-2.777	-2.002	-1.509	-1.168	-880	-732	-622	-497	-30

Derving bij uitstel en vervolgens directe overgang naar vermogenswinstbelasting

- Hieronder is ook een illustratieve tabel opgenomen met de totale effecten als in één keer wordt overgegaan naar een stelsel van vermogenswinst. Voor deze reeks is verondersteld dat dat in 2032 gebeurt en dat tot 2031 het forfaitaire stelsel met tegenbewijs wordt aangehouden.

Budgettaire gevolgen van het uitstellen van de Wet werkelijk rendement tot en met 2031 en de voorlopige budgettaire inschatting van een vermogenswinstbelasting op vastgoed en effecten per 2032.

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
WWR niet per 2028	-1.059	-74	128	176	101	14	-86	-178	-294	-1.997
Aanhouden tegenbewijs	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400						
Virtueel WWR per 2032					1.059	74	-128	-176	-101	1.997
Effect VWB ten opzichte van WWR (voorlopige raming)					**-4352**	**-2777**	**-2002**	**-1509**	**-1168**	**-30**
Saldo	-3.459	-2.474	-2.272	-2.224	-3.192	-2.689	-2.216	-1.863	-1.563	-30

Achterwaartse verliesverrekening voor een periode van twee jaar

- Het budgettaire effect van het invoeren van de achterwaartse verliesverrekening kent een ingroei-effect. De hoge incidentele derving in 2028 komt doordat in het basispad (met alleen voorwaartse verliesverrekening) er geen verliezen in 2028 verrekend kunnen worden. Met achterwaartse verliesverrekening kunnen verliezen uit 2029 wel al in 2028 verrekend worden.
- Verliezen die achterwaarts verrekend zijn kunnen niet nogmaals voorwaarts verrekend worden. Vandaar dat de reeks afloopt.
- Structureel is de derving beperkt maar niet nul. Structureel zal de maatregel nog steeds een kleine budgettaire derving kennen omdat niet alle verliezen (achterwaarts) verrekend kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld komen door overlijden of migratie.
- Onderstaande tabel geeft de budgettaire effecten van achterwaartse verliesverrekening voor zowel één jaar als voor een periode van twee jaar.
- Uitbreiding naar een periode van twee jaar kent een fors hogere budgettaire derving: ruim € 2,2 miljard in het eerste jaar, ten opzichte van € 1,2 miljard in het eerste jaar voor een achterwaartse verliesverrekening van één jaar. Dit is te verklaren doordat er een groep is met relatief grote verliezen. Als er twee jaar verrekend kan worden, dan kan er in er in dat jaar bijna twee keer zoveel verliesverrekening naar voren geschoven worden.

Budgettaire gevolgen van het invoeren van een carryback van 1 jaar en 2 jaar in WWR.

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Struc
Carry back 1 jaar	-1.236	-1.010	-526	-367	-250	-197	-156	-124	-110	-12
Carry back 2 jaar	-2.269	-1.460	-1.016	-693	-512	-412	-334	-265	-215	-23

Communicatie
Niet van toepassing

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de minister

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Aangepaste nieuwe versie brief box 3

Datum
9 juni 2026

Notanummer
2026-0000253087

Bijlagen
1. Brief

Aanleiding
Naar aanleiding van de bespreking en uw opmerkingen treft u als bijlage een nieuwe versie van de brief over de aanpassingen van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3.

Bespreekpunt
Bent u akkoord met het verzenden van de brief aan de vierhoek?

Kernpunten
- De brief is conform de bespreking aangepast.

Communicatie
Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.